

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Rozpočtové určení daní a obecní rozpočty

Vypracovala: Jitka Rozboudová

Vedoucí práce: Ing. Filip Petrách, Ph.D.

České Budějovice 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka ROZBOUDOVÁ**
Osobní číslo: **E12286**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Rozpočtové určení daní a obecní rozpočty**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je popsání změny rozpočtového určení daní dle velikostních kategorií obcí a reálné dopady na objem daňových příjmů obcí ve vybraném regionu na území České republiky. Zároveň bude provedena analýza vývoje rozpočtů obcí v letech 2003 - 2013 v kontextu jejich hospodaření a disparit.

Osnova:

Literární rešerše.

Metodika a cíl práce.

Legislativní změny v rozpočtovém určení daní a její dopad na hospodaření obcí.

Analýza struktury a vývoje příjmů obcí ve vybraném regionu v kontextu změny RUD.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Felsenstein, D., & Portnov, B. A. (2005). Regional disparities in small countries. Berlin: Springer.

Otrusinová, M., & Kubíčková, D. (2011). Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Praha: C. H. Beck.

Provazníková, R., & Sedláčková, O. (2009). Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

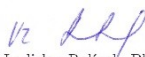
Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

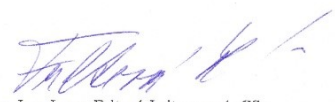
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Filip PETRÁCH, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 12. března 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentů 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 17. dubna 2015

.....
Jitka Rozboudová

Poděkování:

Děkuji panu Ing. Filipovi Petráchovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytoval při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod	3
2 Literární rešerše	4
2.1 <i>Veřejná správa a finance</i>	4
2.1.1 Členění veřejné správy	5
2.1.2 Rozpočtová soustava	6
2.1.3 Teorie fiskálního federalismu.....	7
2.2 <i>Rozpočty územních samosprávných celků</i>	8
2.2.1 Základní územní samosprávný celek - obec.....	9
2.2.2 Obecní rozpočet	10
2.2.3 Rozpočtová skladba	12
2.2.4 Daňové příjmy obcí.....	14
2.3 <i>Rozpočtové určení daní</i>	17
2.3.1 Vývoj RUD v letech 1993 - 2000.....	18
2.3.2 Vývoj RUD v letech 2001 - 2007.....	20
2.4 <i>Regionální disparity a jejich vliv na příjmy obcí</i>	23
3 Metodika a cíl práce	25
4 Legislativní změny v rozpočtovém určení daní (rok 2008, rok 2013)	28
4.1 <i>Systém RUD v letech 2008 - 2012</i>	28
4.2 <i>Systém RUD od roku 2013</i>	32
5 Analýza vývoje daňových příjmů obcí Jihočeského kraje	38
5.1 <i>Charakteristika Jihočeského kraje</i>	38
5.2 <i>Charakteristika okresů Jihočeského kraje</i>	39
5.3 <i>Souhrnné příjmy obcí Jihočeského kraje</i>	40
5.4 <i>Vývoj daňových příjmů dle okresů regionu</i>	44
5.5 <i>Dopad aktuální novely RUD na obce Jihočeského kraje</i>	46
5.5.1 Porovnání z hlediska počtu ztrátových obcí	47
5.5.2 Porovnání dle velikostních kategorií obcí	53

6 Závěr	57
I. Summary	59
II. Seznam použitých zdrojů	60
II. Seznam tabulek a grafů.....	63
IV. Seznam příloh	64

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou rozpočtového určení daní s konkrétním zaměřením na daňové příjmy plynoucí do rozpočtů obcí. Daňové příjmy tvoří více jak polovinu z celkových příjmů územních rozpočtů a jsou tak zásadním zdrojem finančních prostředků obcí. Rozdělení celostátního výnosu daní mezi jednotlivé veřejné rozpočty je dáno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (RUD), který určuje druhy daní a výši podílu na jejich výnosu plynoucí ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí, krajů a Státního fondu dopravní infrastruktury. Vzhledem k vysokému počtu obcí v České republice a jejich rozsáhlým diferenciacím z hlediska osídlení, polohy, rozlohy a celkové infrastruktury je poměrně složité stanovit podíly obcí na jednotlivých daních tak, aby jejich rozdělení bylo spravedlivé, efektivní a celkově optimální. Dokladem jsou časté novelizace Zákona o rozpočtovém určení daní. Poslední poměrně rozsáhlá úprava nabyла účinnosti 1. ledna 2013. Analýza daňových příjmů obcí se zaměřením na dopad aktuální legislativní úpravy rozpočtového určení daní na obecní rozpočty je hlavním cílem této bakalářské práce.

Práce je klasicky rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou v rámci literární rešerše vymezeny důležité pojmy, které slouží jako úvod do řešené problematiky. Nejdříve je definována veřejná správa a s ní související veřejné finance, nutně je zmíněna také teorie fiskálního federalismu, která je s rozdělováním veřejných prostředků v úzkém kontextu. Dále je popsán systém veřejných rozpočtů, kdy jsou s ohledem na téma bakalářské práce blíže specifikovány rozpočty obcí, daňové příjmy obcí a zejména samotné rozpočtové určení daní, jeho podstata a počáteční vývoj.

Praktická část je rozdělena do dvou oblastí. V první z nich jsou konkretizovány, analyzovány a vzájemně porovnány poslední dvě úpravy rozpočtového určení daní, úprava platná v letech 2008 – 2012 a aktuální novelizace od roku 2013. V další části je provedena analýza daňových příjmů obcí Jihočeského kraje v letech 2003 – 2013, kdy hlavním cílem je zejména zhodnocení vlivu poslední úpravy RUD na výši daňových příjmů těchto obcí. Pro toto posouzení jsou porovnány výše daňových příjmů všech obcí regionu v roce 2012 a 2013 a na základě výsledků je pak zhodnoceno, zda je pro obce Jihočeského kraje poslední platná novelizace zákona o rozpočtovém určení daní celkově pozitivní či nikoliv.

2 Literární rešerše

2.1 Veřejná správa a finance

Veřejný sektor představuje sféru společnosti, která se nachází ve veřejném vlastnictví, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a probíhá v ní veřejná kontrola, přičemž účelem fungování veřejného sektoru je naplňování veřejného zájmu a správa věcí veřejných. Jeho instituce jsou buď částečně, nebo úplně financovány z veřejného rozpočtu. Veřejný sektor je výsledkem veřejné politiky státu. Veřejný sektor funguje v pluralitních ekonomických v rámci tzv. smíšené ekonomiky, kdy vedle sebe koexistuje soukromý a veřejný sektor, které se vzájemně ovlivňují. Zásahy vlády podstatně ovlivňují privátní sektor, přičemž jedním z nástrojů regulačních zásahů jsou veřejné finance. Zásahy veřejného sektoru tak mají významný vliv na produkci soukromého sektoru, která zpětně ovlivňuje stav veřejných financí. (HAMERNÍKOVÁ & MAAYTOVÁ, 2010)

Podle DVOŘÁKA (2008) jsou pojmem veřejné finance chápány peněžní vztahy, které vznikají mezi státem a soukromými subjekty, a fungují na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Znamená to, že stát nemá žádnou zákonem stanovenou povinnost vrátit daňovému poplatníkovi vybrané prostředky z daní nebo mu za ně poskytnout nějakou přesně určenou protislужbu. Stát sice vybrané prostředky použije na správu věcí veřejných, tj. svým způsobem je poplatník získá zpět, ale způsob a podíl „vrácených“ prostředků není ekvivalentní výši odvedených daní.

V tradičním pojetí jsou veřejné finance subdisciplínou klasické, neoklasické a keynesiánské politické ekonomie a spočívají zejména v analýze účinků fiskálních institucí na chování jednotlivců a skupin v soukromovlastnické ekonomice. Předmětem zkoumání jsou daně a výdaje státu, zejména jejich určující vliv na jednání osob, domácností, podniků a jiných dobrovolných organizací. Teorie veřejných financí se tak konkrétně zabývá například vlivem zdanění příjmu jednotlivce na jeho volbu mezi prací a volným časem, sleduje účinky zdanění podniků na efektivitu jejich řízení, vliv zemědělských subvencí na objem zemědělské produkce, účinky rozpočtových deficitů či přebytků na příjmy, zaměstnanost a jiné. (BUCHANAN, 1998)

2.1.1 Členění veřejné správy

Obecně lze **veřejnou správu** charakterizovat jako činnost (správních orgánů a dalších orgánů veřejné správy), která sleduje určité obecné (veřejné) cíle. Ve srovnání se soukromou správou je výkon veřejné správy mnohem přísněji regulován zákony. Zatímco v soukromém právu mohou subjekty činit víceméně vše, co jim zákon vysloveně nezakazuje, pro veřejnou správu naopak platí přísná zásada vázanosti zákonem. Může tedy jednat pouze takovým způsobem a v takovém rozsahu, jak to zákon přesně umožňuje. (VEDRAL, 2006)

Podle HEGERA (2012) ve své podstatě veřejná správa zajišťuje kompletní správu tj. řízení, udržování a rozvíjení veřejných záležitostí, které uskutečňuje jako projev státní moci a zabezpečuje tak všeobecný veřejný zájem. V zásadě je veřejná správa chápána jako systém tvořený dvěma subsystemy – **státní správou** a **samosprávou**. Státní správu vykonává na celém území stát a to prostřednictvím legislativních norem, které platí pro všechny občany státu. Samosprávu pak lze chápat jako územní správu, která zastupuje pouze občany určitého území daného státu. Výkon státní správy není zajišťován pouze státem a jeho institucemi, ale nepřímo se na výkonu státní správy podílejí i jiné orgány, jež jsou k tomu státem přímo delegovány na základě zvláštních zákonů. Mimo jiné zabezpečují výkon státní správy také orgány samosprávy, na něž je státní správa tzv. přenesena a které tím více přibližují státní správu přímo občanům.

V klasickém pojetí je **veřejná samospráva** výsledkem delegování správy na jiné subjekty, což úzce souvisí s podstatou demokracie. V rámci zákona může veřejná samospráva vykonávat svoje záležitosti na základě svých vlastních rozhodnutí, vlastním jménem a pomocí svých vlastních prostředků. Veřejnou samosprávu lze dále členit na územní a zájmovou samosprávu. Územní samospráva spočívá v zastupování potřeb občanů žijících na určitém společném území, které je menší než stát. Jedná se o územní samosprávné celky, jako jsou obce a kraje, případně stanovené administrativní celky, na které může být stát dále rozčleněn. V případě zájmové samosprávy se jedná o zastupování společných specifických zájmů určitých osob, zejména v rámci různých profesí. Existují tak různé profesní komory jako například advokátní či lékařská komora. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

2.1.2 Rozpočtová soustava

Rozpočtová soustava je nedílnou součástí finančního systému každého státu a její rozsah a uspořádání je závislé na politickém a územním uspořádání konkrétního státu, na velikosti veřejného sektoru a na tradicích dané země. Rozpočtovou soustavu tvoří soustava veřejných rozpočtů včetně uvnitř fungujících rozpočtových vtahů a institucí, které zajišťují koloběh jednotlivých oblastí finančních zdrojů v rámci rozpočtové soustavy. Jedná se o tvorbu rozpočtových prostředků, jejich následné rozdělování, užívání a zároveň kontrolu jejich efektivního a hospodárného využití. (HAMERNÍKOVÁ & MAAYTOVÁ, 2010)

V České republice je v současné době soustava veřejných rozpočtů tvořena:

a) **Soustavou veřejných rozpočtů**, kterými jsou

- Státní rozpočet, kterým prochází největší objem a podíl finančních prostředků rozpočtové soustavy a soustředí se zde na příjmové straně daňové a nedaňové příjmy a platby, na výdajové straně jsou to veškeré výdaje včetně výplat důchodů a dávek sociálního zabezpečení.
- Rozpočty základních územních samosprávných celků, kterých je v současné době zhruba 6 250 a jsou to všechny obce, města, statutární města a hlavní město Praha.
- Rozpočty vyšších územních samosprávných celků, mezi něž patří 13 krajů a Praha¹ jakožto samostatný kraj.
- Rozpočty příspěvkových organizací, což jsou veřejnoprávní neziskové organizace s právní subjektivitou a mohou být zřizovány státem a územní samosprávou.
- Rozpočty dobrovolných svazků obcí.
- Rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti.
- Rozpočty organizačních složek státu, obce nebo kraje, které jsou na příslušný rozpočet napojeny brutto způsobem.

b) **Peněžními fondy**, což jsou další mimorozpočtové fondy, které jsou zpravidla účelové. Patří mezi ně státní fondy a peněžní fondy obcí a krajů. (PEKOVÁ, 2011, str. 402, 403)

¹ Praha je podle zákona a hlavním městem Praze obcí, hlavním městem i krajem, ale sestavuje jeden rozpočet.

2.1.3 Teorie fiskálního federalismu

Součástí teorie veřejných financí úzce související s rozpočtovým určením daní je i poměrně nová oblast týkající se **teorie fiskálního federalismu**, která si získala pozornost díky rostoucímu postavení územně samosprávných celků a souvisí s procesem decentralizace a dekoncentrace². Podstata fiskálního federalismu vyplývá ze skutečnosti, že veřejná správa je minimálně dvouúrovňová a to ústřední a místní. Teorie fiskálního federalismu sleduje zejména finanční vazby mezi ústřední vládou a nižšími úrovněmi veřejné správy. Zabývá se efektivním a optimálním rozdělením příjmů, rozčleněním kompetencí a odpovědnosti mezi jednotlivé části a úrovně fiskálního systému. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Podle PEKOVÉ (2011) jsou hlavními důvody pro rozpracování teorie fiskálního federalismu problémy s neefektivní alokací finančních prostředků shromažďovaných v rozpočtových soustavách. V rámci veřejného sektoru je nutné zabezpečit fungování veřejných statků a služeb, ale finanční prostředky na tyto výdaje jsou omezené a v poslední době často na úrovních územní samosprávy nedostačující.

„Teorie fiskálního federalismu proto hledá takovou míru decentralizace kompetencí v zabezpečování veřejných statků na nižší vládní úrovně – územní samosprávu a s ní spojenou míru fiskální výdajové decentralizace, aby alokace veřejných výdajů byla co nejefektivnější – hospodárná a přitom přinesla občanům co největší užitek“. (PEKOVÁ, 2011, str. 87)

Z hlediska rozložení vazeb v rozpočtové soustavě rozlišujeme dva modely fiskálního federalismu: vertikální a horizontální. **Vertikální model fiskálního federalismu** je založen na fiskální autonomii jednotlivých úrovní vlády a každé úrovni ponechává dostatek prostoru pro nezávislé rozhodování. Je typický pro anglosaské země. **Horizontální model fiskálního federalismu** existuje převážně v zemích se silnou ústřední vládou, která má převažující vliv, a pro vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými úrovněmi jsou využívány dotace po horizontální linii, kdy bohatší oblasti poskytují prostředky oblastem chudším. Tento model je rozšířen zejména v německých zemích. V České republice funguje tzv. **smíšený (kombinovaný) model fiskálního**

² Decentralizace v pojetí veřejné správy znamená přesun funkcí a kompetencí z ústřední (státní) úrovně na úroveň místní (územní). Dekoncentrace je rozvrstvení státní moci, může být vertikální nebo horizontální.

federalismu. Tento model je využíván ve většině zemí a je založen na kombinaci prvků vertikálního a horizontálního fiskálního federalismu. V tomto modelu jsou každé vládní úrovni přiřazeny určité vlastní příjmy, které jsou dle potřeby doplňovány dotacemi z vyšších úrovní. Stát tímto způsobem vlastně vyrovnává nerovnoměrný daňový výnos jednotlivých regionů a obcí. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Modely fiskálního federalismu mohou mít **centralizovanou** nebo **decentralizovanou** podobu. U centralizované formy je soběstačnost místních a regionálních úrovní poměrně nízká, protože převážná většina daňových příjmů plyne do státního (ústředního) rozpočtu, který pak nižší úrovně zabezpečuje formou dotací. Oproti tomu decentralizovaná forma spočívá v plné funkční samostatnosti regionálních úrovní a nejsou nutné další přerozdělovací procesy v rámci celé rozpočtové soustavy. (PALATKOVÁ, 2001)

2.2 Rozpočty územních samosprávných celků

V České republice funguje tzv. dvoustupňový systém územní samosprávy, jehož existence je zakotvena v samotné Ústavě České republiky (č. 1/1993 Sb.). Dle tohoto systému se Česká republika člení na tzv. základní územní samosprávné celky, kterými jsou obce, a vyšší územní samosprávné celky, jimiž jsou kraje. Nejedná se však o hierarchický způsob členění, neplatí zde tedy klasický model nadřízenosti a podřízenosti, protože každý územní samosprávný celek má svoje vlastní kompetence, do nichž nemůže jiný územně samosprávný celek zasahovat.

Rozpočty obcí a krajů tvoří významnou část z celé rozpočtové soustavy České republiky. Jejich finanční hospodaření upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který jako základní nástroje finančního hospodaření specifikuje právě roční rozpočet a rozpočtový výhled. Rozpočet je dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (č. 250/2000 Sb.) finanční plán, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku. Sestavuje se na jeden kalendářní rok a zpravidla se schvaluje jako vyrovnaný, kdy plánované příjmy pokryjí veškeré plánované výdaje. Pomocný nástroj pro střednědobé až dlouhodobé plánování je rozpočtový výhled, který se sestavuje na 2 - 5 let následujících po roce, na který byl sestaven roční rozpočet.

2.2.1 Základní územní samosprávný celek - obec

V České republice došlo k obnovení územní samosprávy v roce 1990 ustanovením zákona o obcích (č. 367/1990 Sb.), který byl od roku 2000 nahrazen zákonem stejného názvu **č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**. Podle tohoto zákona je obec základním územním společenstvím občanů, který tvoří územní celek a je vymezen hranicí území obce. Obec funguje jakožto veřejnoprávní korporace, která hospodaří s vlastním majetkem, v právních vztazích vystupuje svým jménem a také nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Zákon též definuje kritéria, na jejichž základě se obec stává městem případně městysem nebo statutárním městem. Samostatně stojí hlavní město Praha, jehož poměry upravuje samostatný Zákon o hlavním městě Praze (č. 131/200 Sb.).

S ohledem na téma bakalářské práce je vhodné zmínit pojem **občan obce a území obce**. Počet obyvatel a rozloha území jsou totiž stěžejními kritérii pro rozpočtové určení daní. Podle zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) je občanem obce fyzická osoba, která je v dané obci hlášena k trvalému pobytu a je občanem České republiky. Územím obce se rozumí jedno nebo více katastrálních území, přičemž každá část plochy České republiky musí být součástí některé obce (pokud zvláštní zákon nestanoví jinak).

Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) vymezuje obcím tzv. **samostatnou a přenesenou působnost**. V samostatné působnosti spravuje obec své záležitosti samostatně a rozsah samostatné působnosti je přesně vymezen zákonem. Orgánem zajišťujícím samostatnou působnost je zastupitelstvo obce složené z členů zvolených z řad obyvatel obce. Zastupitelé si poté mezi sebou zvolí starostu a místostarostu, případně primátora a náměstký u statutárních měst. Jako výkonný orgán obce působí tzv. rada, která je tvořena starostou a zvolenými členy zastupitelstva. Starosta stojí v čele obecního úřadu, který dále tvoří tajemník úřadu, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanci úřadu. Obecní úřad následně plní úkoly uložené zastupitelstvem v samostatné působnosti, ale vykonává též tzv. přenesenou působnost, kterou mu ukládá rada. V zákonem definovaných případech totiž orgány obce vykonávají státní správu v tzv. přenesené působnosti. Zastupitelstvo si jako své kontrolní a iniciativní orgány zřizuje výbory, rada si jako své poradní a iniciativní orgány zřizuje komise.

2.2.2 Obecní rozpočet

Každý územní samosprávný celek musí hospodařit podle předem schváleného rozpočtu. PEKOVÁ (2011) charakterizuje **rozpočet** jako jakousi bilanci, která vyrovnává výdaje a příjmy obce. Zároveň je důležitým finančním plánem, jímž se řídí hospodaření obce v daném roce. V neposlední řadě je rozpočet také významným nástrojem regionální politiky na úrovni územních samospráv, protože slouží k prosazování zájmů a preferencí obyvatelstva daného území. Stručnou charakteristikou rozpočtu může být následující definice:

„Rozpočet je decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence“.
(PEKOVÁ, 2011, str. 214)

Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (č. 250/2000 Sb.) vypracovává územní samosprávný celek svůj roční rozpočet v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria³. K návrhu rozpočtu, který musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáváním v zastupitelstvu územního samosprávného celku, mohou občané obce ve stanovené lhůtě podávat své případné připomínky. Rozpočet obce se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, která je stanovena vyhláškou Ministerstva financí České republiky. Konkrétně se jedná o vyhlášku č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Součástí **rozpočtového procesu** není jen samotné sestavení návrhu rozpočtu zodpovědným výkonným orgánem, ale i jeho následné projednávání v poradních orgánech a konečné schválení voleným orgánem tj. zastupitelstvem obce. Do rozpočtového procesu patří i plnění územního rozpočtu včetně případných rozpočtových změn, průběžná kontrola a pravidelný přehled skutečného hospodaření územního samosprávného celku. V průběhu rozpočtového procesu je nutné dodržovat rozpočtové zásady, které jsou obecně platné pro celou rozpočtovou soustavu. Jedná se o zásadu každoročního sestavování a schvalování rozpočtu, o zásadu reálnosti a pravdivosti rozpočtu, podle níž má být rozpočet jakožto finanční plán splnitelný

³ Rozpočtové provizorium představuje skutečnost, kdy nedošlo před 1. lednem rozpočtového roku ke schválení řádného rozpočtu a rozdělování prostředků se až do řádného schválení nového rozpočtu řídí rozpočtem předešlého roku. Konkrétně se na každý měsíc uvolní jedna dvanáctina loňských výdajů.

bez výraznějších odchylek. Pomocí rozpočtové skladby pak má být rozpočet úplný a jednotný a z hlediska úspěšného dlouhodobého hospodaření by měl být rozpočet dlouhodobě vyrovnaný. Důležitou zásadou rozpočtu je hospodárné a efektivní využívání veřejných prostředků, které je sledováno průběžnou finanční kontrolou a účetním auditem. Zásadou každého veřejného rozpočtu musí být publicita, tedy důkladná informovanost občanů a veřejnosti o hospodaření obce. (PEKOVÁ, 2011)

Kvalita rozpočtu respektive jeho splnění z hlediska výše odchylek skutečností od plánů je ovlivněna zejména kvalitou odhadu jednotlivých částí rozpočtu. Finanční management zodpovědný za sestavování rozpočtu by měl být schopný reálně odhadnout předpokládané příjmy, zejména daňové příjmy z výnosů svěřených a sdílených daní podle rozpočtového určení daní a aktuálních predikcí, příjmy z místních a správních poplatků, za úkony veřejné správy a možné dotace. V případě výdajů rozpočtu je nutné při jejich plánování zohlednit v první řadě tzv. nárokové neboli mandatorní výdaje vyplývající ze zákona, jejichž čerpání je víceméně jisté. Také běžné výdaje jsou z dlouhodobého hlediska stabilní nebo mají tendenci mírně růst. Obtížněji plánovatelné jsou však výdaje na financování nových potřeb týkajících se zejména sociálně-ekonomického rozvoje daného území. Tyto výdaje by už proto měly být zohledněny v rozpočtových výhledech územních celků a při odhadu jejich výše je nutné počítat s předpokládaným vývojem inflace a vzít v úvahu i další makroekonomické ukazatele. V souvislosti s těmito těžko odhadnutelnými výdaji a také možnými riziky souvisejícími s mimořádnými událostmi jako jsou např. živelné katastrofy či nenadálé výkyvy ekonomiky je třeba vytvářet v rozpočtu **rezervy**, které v případě nutnosti pokryjí možné neplánované výdaje. (KADEŘÁBKOVÁ & PEKOVÁ, 2012)

Pro efektivní zacházení s rozpočtovými příjmy existuje poměrně jednoduché pravidlo, podle něž by běžné příjmy, které se pravidelně opakují, měly sloužit k financování běžných, mandatorních výdajů. Kapitálové příjmy by pak měly pokrýt investiční potřeby obcí neboli kapitálové výdaje, které obcím přináší určitý budoucí finanční a socioekonomický přínos. Naplňování tohoto poměrně logického pravidla je však často velmi problematické, neboť mnoho malých obcí se potýká s výrazně nižšími běžnými příjmy, než jsou jejich mandatorní výdaje. Často je důvodem také nekoncepčnost v rozhodování některých představitelů obcí. (e-ROZVOJ, 2012)

2.2.3 Rozpočtová skladba

Aby byla dodržena zásada jednotnosti a úplnosti, sestavuje se rozpočet podle platné **rozpočtové skladby** určené vyhláškou ministerstva financí. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje obce z hlediska **odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního**. Z hlediska odpovědnostního se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu a z hlediska konsolidačního se třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, na které se vztahuje vyhláška o rozpočtové skladbě. Územní samosprávné celky využívají hledisko druhové a odvětvové. Druhové třídění spočívá v určení druhu daného příjmu či výdaje, odvětvové třídění pak sleduje konkrétní odvětví, ze kterého plynou příjmy obce nebo do kterého se vynakládají případné výdaje. (PETEROVÁ, 2008)

Druhové třídění rozděluje příjmy a výdaje na třídy, které jsou v rozpočtové skladbě označeny jednomístným číselným kódem, třídy se dělí na seskupení položek označené dvoumístným kódem, to dále na podseskupení položek označené třímístným číselným kódem a čtyřmístným číselným kódem jsou pak na nejnižší úrovni označeny jednotlivé konkrétní položky příjmů a výdajů.

Výdajovým druhem se podle vyhlášky o rozpočtové skladbě (č. 323/2002 Sb.) rozumí u výdajů na nákupy, tj. na pořízení věcí, služeb, prací, výkonů a práv druh těchto věcí, služeb, prací, výkonů a práv, u výdajů, proti kterým nestojí přímá protihodnota (transfery), druh podpory, kterou transfer představuje, a druh příjemce této podpory. Příjmovým druhem se pak rozumí právní důvod platby, která organizaci plyne a v rámci něj u příjmů za poskytnutí věcí, služeb, prací, výkonů a práv, případně druh těchto věcí, služeb, výkonů a práv, u příjmů z transferů pak druh přijímané podpory nebo zdroj transferu.

Vyhláška o rozpočtové skladbě rozlišuje 7 základních tříd **druhového třídění**:

1. Daňové příjmy
2. Nedaňové příjmy
3. Kapitálové příjmy
4. Přijaté dotace
5. Běžné výdaje
6. Kapitálové výdaje
8. Financování

Financování je jakousi zvláštní třídou rozpočtu a zahrnuje například splátky úvěrů, splátky našich dlužníků nebo jakékoliv jiné změny peněžních prostředků na účtech obce. Financování má tedy povahu rozdílu dvou bilančních položek a může proto nabývat kladné i záporné hodnoty. Třída financování tak vyrovnává rozpočet, tedy rozdíl mezi příjmy a výdaji. To znamená, že schodek rozpočtu je nutno pokrýt prostředky získanými odjinud a přebytek pomocí financování dále využít, například převedením do vlastních fondů apod.

Z hlediska druhového třídění je nutno při zařazování příjmů a výdajů na jednotlivé položky dodržovat určitá pravidla. Jedná se zejména o důsledné dodržení rozpočtového roku, kdy plněním rozpočtu jsou pouze ty příjmy a výdaje, které byly uskutečněny v konkrétním kalendářním roce. Rozhodující je přitom datum respektive den, ve který byly finanční prostředky připsány nebo odepsány na bankovních účtech. Další pravidlo určuje zařazování přijatých nebo poskytnutých záloh územním samosprávným celkem. Z hlediska rozpočtové skladby se nerozlišuje, zda se konkrétní platba účetně týká zálohy nebo přímo konkrétního plnění, pro rozpočtové zařazení jde pouze o výdaj nebo příjem, který je nutno v den platby zařadit na odpovídající položku druhového třídění. Rozpočtová skladba tedy časově nerozlišuje. (SCHNEIDEROVÁ, 2014)

Územní samosprávné celky dále využívají členění z hlediska **odpovědnostního třídění**. Na jeho základě jsou jednotlivé příjmy a výdaje dle svého účelu označeny příslušným čtyřmístným číselným kódem tzv. paragrafem, který určuje, do jaké oblasti činnosti neboli odvětví spadají. Rozpočtová skladba odvětvově netřídí všechny finanční operace, paragrafem se označují všechny výdaje a z příjmů pouze nedaňové a kapitálové příjmy. Odvětvové třídy se stejně jako druhy příjmů a výdajů člení na skupiny, ty dále na podskupiny, přičemž na nejnižší úrovni stojí čtyřmístný paragraf.

Vyhláška o rozpočtové skladbě (č. 323/2002 Sb.) rozlišuje z hlediska odvětvového třídění 6 základních tříd:

1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3. Služby pro obyvatelstvo
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti
5. Bezpečnost státu a právní ochrana
6. Všeobecná veřejná správa a služby

2.2.4 Daňové příjmy obcí

V návaznosti na téma bakalářské práce je třeba blíže specifikovat příjmovou stránku rozpočtu obcí s konkrétním zaměřením na daňové příjmy, mezi něž se řadí výnosy plynoucí z daní, správní poplatky a místní poplatky.

Poplatky jako takové jsou zvláštní skupinou příjmů, protože se v podstatě jedná o platby za služby, které veřejný sektor, konkrétně obec, poskytuje. Tím se od daní odlišují. Přesto poplatky druhově spadají do daňových příjmů. Poplatky lze rozdělit na **správní poplatky**, jimiž je podmíněno provedení nějakého správního úkonu. Na územní úrovni se jedná například o poplatek za vystavení cestovního pasu, za poskytnutí stavebního povolení nebo za vydání rybářského lístku. Dalším druhem poplatků jsou v případě obcí **místní poplatky**, které jsou z ekonomického hlediska v podstatě také daněmi vybíranými na místní úrovni. Ukládání místních poplatků a rámcová pravidla pro jejich stanovení určuje obcím zákon o místních poplatcích, ale konečné uložení poplatku je při dodržení zákonných omezení v pravomoci obce samotné. V současné době mohou obce vybírat tyto poplatky:

- poplatek ze psů
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek z ubytovací kapacity
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku s možností jeho připojení na stavbu vodovou nebo kanalizace. (VANČUROVÁ, LÁCHOVÁ, 2014, str. 45, 46)

Výnosy z daní, plynoucí obcím z celého daňového systému České republiky, jsou vymezeny tzv. daňovým určením respektive **rozpočtovým určením daní (RUD)**. Celostátně vybírané daně se dle rozpočtového určení daní dělí na **svěřené (výlučné)** daně, jejichž celý výnos plyne do rozpočtu konkrétní obce nebo jinému jedinému příjemci, a daně **sdílené**, u nichž je rozpočtovým určením daní stanoven podíl

z celostátně vybrané daně, který bude příjmem dané konkrétní obce nebo regionu, rozdělují se tedy mezi více příjemců. (PEKOVÁ, 2011)

Jakožto výnos ze svěřené daně plyne do rozpočtu obcí celý výnos **daně z nemovitosti**, a to dle místa, kde se daný pozemek nebo stavba nachází. Tato daň je celostátně upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů. Obce dle tohoto zákona mají částečnou pravomoc ovlivnit výši výnosu plynoucího z této svěřené daně nastavením výše koeficientu pro výpočet daně, ale tato možnost je velice omezená, proto nemohou obce ovlivnit daňový výnos z daně z nemovitosti nijak významně. Celkově je podíl výnosu daně z nemovitosti na daňových příjmech rozpočtů obcí relativně malý a existují výrazné rozdíly mezi jednotlivými obcemi. Důvodem je zejména nerovnoměrné rozložení základu daně, který je závislý na výměře pozemku nebo zastavěné ploše nemovitosti a zejména způsobu ocenění jednotlivých druhů pozemků, které je u nás v současné době velice různorodé. U jednotlivých druhů pozemků a staveb jsou dále různě diferencované základní sazby daně, které navíc obec může ovlivnit nastavením dalších koeficientů, kterými může zvýšit ale i snížit daňové zatížení poplatníků daně a tím snížit nebo zvýšit svůj daňový výnos. Dalším důvodem nerovnoměrných výnosů daně z nemovitosti je také možnost osvobození od daně z nemovitosti a také pravomoc obcí toto osvobození u některých druhů pozemků nastavit. (PEKOVÁ, 2011)

Další svěřenou neboli výlučnou daní je podle rozpočtové skladby pro obce také **daň z příjmů právnických osob za obce**, která zahrnuje daň v případech, kdy je poplatníkem obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby. Předmětem této daně je zejména hospodářská činnost obce, ale vždy jsou to také příjmy z reklam a příjmy z pronájmu nebo prodeje obecního majetku bez ohledu na to, zda jsou ziskové nebo ztrátové. Obec je z hlediska této daně plátcem a zároveň příjemcem daňového výnosu. V praxi to znamená, že je jako každý jiný plátce povinna sestavit daňové přiznání, doručit ho ve stanoveném termínu příslušnému finančnímu úřadu, ale není povinna tuto daň finančnímu úřadu zaplatit. Obci tak nevzniká závazek vůči finančnímu úřadu a z účetního hlediska provede pouze administrativní krok - proúčtování svojí daně, která se tak projeví na výdajové straně rozpočtu jakožto běžný výdaj a na příjmové straně rozpočtu jakožto daňový příjem. (MÁČE, 2012)

Objemově významnější je pro obce podíl na výnosech tzv. **sdílených daní**. O jejich výnos se dělí státní rozpočet s obecními a krajskými rozpočty. Podle rozpočtové skladby získávají obce podíl na výnosech z těchto sdílených daní:

- **Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů:**
 - ✓ Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, zahrnuje daň odvedenou plátcem (zaměstnavatelem) za vlastní zaměstnance
 - ✓ Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, zahrnuje veškerou daň, odvedenou na základě daňových přiznání, tj. v zásadě získanou z výdělečné činnosti jiné než je závislá práce, především pak z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti a pronájmu
 - ✓ Daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů, zahrnuje daně z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, příp. i daně z jiných příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, nelze-li je oddělit od inkasa daně z kapitálových výnosů
 - ✓ Daň z příjmů právnických osob, zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů (vyjma daně z příjmů, kdy poplatníkem je obec či kraj)
- **Dan z přidané hodnoty.**

Podle PEKOVÉ (2011) jsou sdílené daně využívány zejména s ohledem na základní podstatu veřejných financí, již je princip solidarity. Princip zásluhovosti je ve veřejných financích až druhořadý. To vyplývá ze samotné podstaty veřejné správy, která je jakožto činnost netržní a nezisková. Pomocí sdílených daní lze snížit vliv prostorových rozdílů v daňové kapacitě a prostorových rozdílů daňového výnosu, tudíž i v rozdílné výši celkových daňových příjmů. Díky systému sdílených daní se také kompenzují náklady na správu a sběr daní. Podstatu sdílených daní jednoduše vystihuje následující vyjádření:

„Stále více jsou vyčleňovány do rozpočtů nižších vládních úrovní sdílené daně. Částečně se tím eliminuje dopad rozdílné daňové kapacity a daňového výnosu mezi obcemi, mezi regiony a v rámci státu.“ (PEKOVÁ, 2011, str. 153)

2.3 Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení daní neboli daňové určení stanovuje druhy daní a výši podílu na jejich výnosu, který půjde ze státní pokladny do pokladny obce, případně jiného rozpočtu. V České republice pro ošetření této problematiky existuje zvláštní zákon o rozpočtovém určení daní, zkráceně RUD. Jak už bylo uvedeno v předchozí kapitole, vymezuje tento zákon tzv. svěřené daně, jejichž celý výnos plyne do rozpočtu konkrétní obce (či jiného jediného příjemce), a daně sdílené, jejichž výnos je dělen mezi stát, kraje a obce podle aktuálních zákonem stanovených pravidel. Zákon také vymezuje daně, které obce mohou využívat na svém území, jedná se o různé municipální nebo regionální daně, které jsou dle své podstaty daněmi svěřenými. (PEKOVÁ, 2011).

V souvislosti s rozpočtovým určením daní zmiňuje PROVAZNÍKOVÁ (2009) také pojem **daňová pravomoc**. Tato pravomoc v podstatě určuje, kdo ovlivňuje předmět daně, jakým způsobem se počítá základ daně, vymezuje sazby daně, kdo povoluje osvobození od daně a daňové úlevy a kdo je správcem a výběřčím daně. Daňovou pravomoc vymezují zvláštní zákony týkající se jednotlivých konkrétních daní. U svěřených a sdílených daní má územní samospráva daňovou pravomoc velice malou, větší daňovou pravomoc, i když také významně omezenou, má u místních daní, které může sama uvalovat.

Rozdělení výnosů z daní bylo do konce roku 2000 ošetřeno zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), který byl nahrazen zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve znění pozdějších předpisů. V souvislosti s touto změnou vznikla nová právní úprava rozpočtového určení daní a to **zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů**. Tento zákon vymezuje dvě podstatné charakteristiky pro rozdělování daňových výnosů. Jedná se o určení daní, které jsou státem přerozdělovány územním rozpočtům a zejména jsou zde určena kritéria a způsob výpočtu, na jejichž základě se určuje podíl na dani pro konkrétní obce. Výsledný procentní podíl každé jednotlivé obce je pak každoročně publikován vyhláškou účinnou k 1. září běžného roku.

Nastavení rozpočtového určení daní tak, aby přerozdělování jednotlivých daní bylo efektivní a zároveň spravedlivé, je poměrně složitá záležitost, a to zejména vzhledem k počtu a různorodosti jednotlivých obcí České republiky. Proto také již několikrát došlo k novelizaci RUD, přičemž poslední úpravou je verze účinná od 1. ledna 2013, jejíž charakteristika a dopad na jednotlivé obce je hlavním tématem této bakalářské práce. Pro snadnější pochopení celé problematiky je dobré stručně zmínit **vývoj rozpočtového určení daní**, který úzce souvisí s reformou veřejné správy v České republice po roce 1989.

2.3.1 Vývoj RUD v letech 1993 - 2000

Po obnovení územní samosprávy na začátku 90. let 20. století bylo nutné nastavit také režim financování jednotlivých municipalit. Vznikl zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice, na jehož základě se stát začal dělit o výnosy některých vybraných daní s rozpočty obcí a s rozpočty tehdejších okresních úřadů.

System rozpočtového určení daní tak vznikl v roce 1993 a to v souvislosti s daňovou reformou a s celkovou změnou daňového systému. Sdílenou daní se od **roku 1993** stala daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, u které nebyl v té době přerozdělován celostátní výnos ale výnos celookresní, který se v roce 1993 rozděloval v poměru 40 % pro obce a 60 % pro okresní úřady, v následujícím roce paritně v poměru 50 % a 50 % a v roce 1995 šlo obcím 55 % a okresním úřadům 45 % z celookresního výnos této daně. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti byla daní svěřenou, protože celý její výnos plynul do rozpočtu obce, v níž měl podnikatel trvalé bydliště. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Svěřenou daní byla od **roku 1994** daň z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je sama obec. Výlučným příjemcem byla obec také v případě místních a správních poplatků, které stát reguloval určením minimální a maximální možné výše. Zároveň plynul obcím do rozpočtu celý výnos daně z nemovitosti, která se nacházela na území dané obce. Výši příjmu z této daně mohly obce ovlivnit pouze nastavením koeficientu podle počtu obyvatel dle posledního sčítání lidu. (TOMÁNEK, 2007)

V letech 1993 - 1995 vznikly na základě rozpočtového určení daní velké rozdíly mezi jednotlivými okresy, což způsoboval zejména výnos daně z příjmů fyzických osob

ze závislé činnosti. V daňových výnosech se totiž odrážela ekonomická charakteristika jednotlivých okresů, například výše průměrné mzdy, nezaměstnanost apod. Protože obce nemohly ovlivnit výši daňových výnosů, docházelo k výrazným odlišnostem v příjmech na jednoho obyvatele u podobných obcí (z hlediska velikosti území a počtu obyvatel) a to jen proto, že každá obec spadala do jiného okresu. Výnos daně byl ovlivněn například rozdílným podílem ekonomicky aktivních obyvatel nebo dojížděním do zaměstnání mezi jednotlivými okresy, čímž docházelo k přelévání části výnosu mezi okresy, pokud bylo rozdílné bydliště a místo zaměstnání daného obyvatele, poplatníka daně. Dalším ovlivňujícím faktorem byla také různá výše daňové základny v jednotlivých okresech. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Vzniklé výrazné rozdíly mezi jednotlivými obcemi se snažil stát vyřešit pomocí tzv. územní vyrovnávací dotace. Tu však poskytoval stát okresním úřadům a až na základě rozhodnutí tehdejších okresních shromáždění byla dotace dále poskytnuta příslušené obci. Protože každý okresní úřad měl pro poskytování této dotace svá vlastní pravidla, nemohl stát v konečném důsledku přidělení této dotace obcím významně ovlivnit. (TOMÁNEK, 2007)

Vysoké rozdíly v daňových příjmech obcí tak vedly k **novelizaci rozpočtových pravidel v roce 1996**. U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti došlo ke změně v podílech, obce a okresní úřady získávaly 30 % podíl této daně a zbylých 40 % směřovalo do státního rozpočtu. Z 30 % podílu náležejícího obcím se 20 % dělilo mezi obce podle podílu počtu obyvatel dané obce na počtu obyvatel okresu (vyjma Prahy, Brna, Ostravy a Plzně) a 10 % směřovalo zpět do obce, kde sídlila plátcova pokladna.⁴ Hlavní město Praha a magistrátní města Brno, Ostrava, Plzeň získávaly 70 % podíl výnosu této daně na jejich území a zbylých 30 % náleželo státnímu rozpočtu. Další změnou bylo přidělení 20 % podílu daně z příjmů právnických osob do rozpočtů obcí, která byla přerozdělována v poměru dle počtu obyvatel obce k celkovému počtu obyvatel státu. Tato výměna části výnosu relativně rychle rostoucí daně (DPFO ze závislé činnosti) za podíl na relativně pomalu rostoucí dani (DPPO), měla zamezit nestejnému tempu růstu státního rozpočtu s místními rozpočty. (KAMENÍČKOVÁ, 2000)

⁴ Organizační jednotka, ve které dochází k vybírání a srážení daně z příjmu FO nebo v ní dochází k vybírání záloh na tuto daň.

Rozdíly ve výši daňových příjmů mezi obcemi však přetrvávaly i po novelizaci v roce 1996. Reforma byla zaměřena na podíl daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, ale daň z příjmů fyzických osob z podnikání zůstala nedotčena a její celý výnos byl ponechán obci, která byla trvalým bydlištěm konkrétního podnikatele. Právě toto kritérium vedlo ke zneužívání, kdy častým jevem byla odlišnost místa podnikání od trvalého bydliště podnikatele. Po čase se tedy ukázalo, že změny v rozpočtovém určení daní nepřinesly očekávané výsledky, tedy odstranění rozdílů v daňovém výnosu obcí v rámci jednoho území. To pocíťovaly zejména malé obce a obce, které na svém území neměly plátcovu pokladnu. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

2.3.2 Vývoj RUD v letech 2001 - 2007

Od roku 2001 bylo rozpočtové určení daní opět výrazně změněno. K 1. lednu 2001 byl zrušen zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), rozpočtová pravidla byla ošetřena novým zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a RUD bylo upraveno samostatným zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění p. p. Důvodem nové změny byla celkově špatně nastavená pravidla předchozího rozdělování daňových výnosů, díky nimž vznikaly výrazné rozdíly v daňových výnosech u velikostně shodných obcí.

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o rozpočtovém určení daní z roku 1999 upozorňuje na neodůvodněné rozdíly v daňových příjmech jednotlivých okresů, konkrétně si všímá existence „chudých a bohatých“ okresů (například byla uvedena města České Budějovice a Český Krumlov). Jako důvod výrazných rozdílů je zmíněna novela rozpočtových pravidel z roku 1996, podle nichž směřuje 10 % výnosu daně ze závislé činnosti pouze do obcí, jež jsou sídlem plátcovy pokladny, což jsou převážně větší obce. K prohlubování rozdílů podle výše uvedené zprávy přispěla i úsporná opatření, díky nimž došlo k soustředění agend větších podniků s více provozovnamy po celé České republice do malého množství provozoven.

Rozhodujícím momentem pro novelizaci rozpočtového určení daní byly také výrazné změny v uspořádání veřejné správy. V roce 2001 vznikly kraje jakožto vyšší územně samosprávné celky a také byl zřízen Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI). Tyto

subjekty bylo nutno do právní úpravy také zahrnout. Do roku 2001 totiž výnosy z daní plynuly pouze do státního rozpočtu, rozpočtů obcí a Státního fondu dopravy. Až v roce 2002 vstoupily do celého procesu přerozdělování daňových výnosů také krajské rozpočty. (TOMÁNEK, 2007)

Rozdělování daňových výnosů je v tomto období daleko obsáhlejší než v předchozích letech. Obcím náležel celkem výrazný podíl 20,59 % z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daně z příjmů fyzických osob srážkové a z 60 % výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání. Zbytek výnosu těchto daní náležel státnímu rozpočtu a rozpočtům krajů. Kritériem pro rozdělování výše uvedených podílů byla velikostní kategorie obce a jí odpovídající koeficient, který byl stanoven zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Z hlediska daně z příjmů fyzických osob z podnikání obcím dále přímo náležel podíl ve výši 30 % z výnosu této daně, kdy kritériem pro rozdělení mezi jednotlivé obce bylo trvalé bydliště podnikatele. Zároveň obcím náležel přímý podíl ve výši 1,5 % z výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a to dle počtu osob zaměstnaných na území dané obce. Beze změny zůstalo určení výnosu daně z nemovitosti, kdy celý výnos této daně náležel obci, ve které se daná nemovitost nachází, a daně z příjmů právnických osob, kdy touto právnickou osobou je konkrétní obec, a také celý tento výnos plynul dané konkrétní obci jakožto vlastní daňový výnos. (TOMÁNEK, 2007)

Hlavními kritérii pro výpočet daňového výnosu byl počet obyvatel dané obce (uveřejněným Českým statistickým úřadem k 1. lednu běžného roku) a koeficient velikostní kategorie obce. Propočet konkrétního daňového výnosu byl vyjádřen jako poměr násobku počtu obyvatel dané obce k počtu obyvatel celé České republiky a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v České republice. Celkem bylo stanoveno 14 velikostních kategorií obcí, kdy nejnižší kategorii představovaly malé obce do 100 obyvatel s koeficientem 0,4213. Nejvyšší kategorií bylo hlavní město Praha s koeficientem 2,7611. Pokud došlo k drobné změně v počtu obyvatel, která však i přes svoji nevýznamnost znamenala přesun obce do nižší či vyšší velikostní kategorie, znamenalo to pro obec výrazné snížení popřípadě zvýšení daňových příjmů. Často tedy docházelo k situacím, kdy nevýznamná změna v počtu obyvatel způsobila neadekvátní změnu ve výši daňových příjmů. (KOMÁREK, 2008)

Všech 14 velikostních kategorií obcí a jim přidělené přepočítávací koeficienty platné pro období let 2001 – 2007 uvádí následující tabulka číslo 1.

Tabulka 1: Koeficienty velikostních kategorií obcí v letech 2001 – 2007

Počet obyvatel obce	Koeficient velikostní kategorie obce
do 100	0,4213
101 - 200	0,537
201 - 300	0,563
301 - 1500	0,5881
1501 - 5000	0,5977
5001 - 10 000	0,615
10 001 - 20 000	0,7016
20 001 - 30 000	0,7102
30 001 - 40 000	0,7449
40 001 - 50 000	0,8142
50 001 - 100 000	0,8487
100 001 - 150 000	1,0393
150 001 a více	1,6715
Hlavní město Praha	2,7611

Příloha k zákonu č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění, vlastní zpracování

Celkově s sebou novelizace rozpočtového určení daní od roku 2001 přinesla větší zapojení sdílených daní do rozpočtů obcí a zároveň se snížily územní nerovnoměrnosti daňových výnosů mezi obcemi. Jako problematické se ovšem projevilo rozdělení obcí do 14 velikostních kategorií podle počtu obyvatel, které nebylo optimálně rozloženo a docházelo tak ke skokovému zvýšení nebo snížení daňových výnosů při nevýznamné změně v počtu trvale hlášených obyvatel, což způsobovalo výrazné rozdíly ve výši daňových příjmů mezi jinak téměř stejnými obcemi. Tyto „skokové“ přechody u velikostních kategorií obcí a také výrazné rozdíly v koeficientech u nejmenších a největších obcí přispěly k další novelizaci zákona o rozpočtovém určení daní. Dalším důvodem novelizace bylo i přijetí zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který v té době výrazně změnil daňové sazby u mnoha daní a nepřímo tak ovlivnil také výnosy plynoucí z těchto daní územním rozpočtům. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Reakcí vlády a parlamentu České republiky na výše uvedené problémy a novou legislativu byla novela zákona o rozpočtovém určení daní, která nabyla účinnosti 1. ledna 2008. Ani ta však neměla dlouhého trvání a v roce 2013 došlo k dalším výrazným úpravám rozpočtového určení daní. S ohledem na cíl této bakalářské práce, kdy bude sledován dopad aktuální změny v rozpočtovém určení daní na příjmy obcí, jsou tyto dvě poslední úpravy RUD podrobně konkretizovány v praktické části bakalářské práce v kapitole „Legislativní změny v rozpočtovém určení daní (rok 2008, rok 2013)“.

2.4 Regionální disparity a jejich vliv na příjmy obcí

V souvislosti s rozpočtovým určením daní je nutné zmínit také problematiku regionálních disparit, neboť výnosy sdílených daní jsou obcím přerozdělovány na základě určitých kritérií, která mohou v případě velkých odlišností a v souvislosti s nastavením RUD způsobit výrazné rozdíly v daňových příjmech různých obcí stejné velikosti v částce na jednoho obyvatele.

Disparity jsou obecně chápány jako neodůvodněné rozdíly v ekonomické, sociální a ekologické úrovni regionů. Většinou jsou disparity chápány v negativním smyslu, tedy jako určitý problém, který je třeba řešit. Na druhou stranu mohou být disparity chápány pozitivně, projeví se jako silné stránky regionu, které je třeba následně využít k rozvoji daného území. Podle MAIERA (2012) mohou disparity vzniknout nevyváženým rozvojem určitého území, kdy dochází k rozvoji a podpoře pouze určité ekonomické činnosti na úkor úpadku či stagnace ostatních činností. Mezi obcemi tak může vzniknout disparita ve výrazné odlišnosti poskytovaných veřejných služeb například v možnostech udržování veřejných prostranství apod. Vznik disparit je nejčastěji ovlivněn využíváním pouze určitého zdroje daného území na úkor dalších možných zdrojů a hodnot. V konečném důsledku je nevyváženost disparitního rozvoje důvodem vzniku narůstajících rozdílů mezi kvalitou života v jednotlivých regionech, tedy i obcích, a mezi jejími obyvateli.

Z hlediska problematiky rozpočtového určení daní obcím je často zmiňováno rozdělení obcí na malé a velké. **Kritéria** pro přesné stanovení velikosti obce však nejsou jednoznačná a je těžké je přesně definovat. FELSENSTEIN & PORTNOV (2005) uvádějí jako rozlišující kritéria pro určení velikosti země tři různé vzájemně závislé parametry, kterými jsou území, obyvatelstvo a ekonomika země. Zároveň uvádějí atributy regionálních odlišností odvozené od velikosti země, které mohou být prostorové nebo neprostorové. Mezi prostorové atributy patří velikost rozlohy území dané země, počet regionů, jejich velikost a jejich rozložení v rámci území. Neprostorovým atributem pak může být celková ekonomická otevřenost země, míra sociální soudržnosti, struktura dostupného kapitálu a technologie a v neposlední řadě počet a struktura obyvatelstva. Tento přístup je možné aplikovat i k rozlišení velikostních kategorií obcí, kdy je při rozdělování daňových výnosů zohledněna rozloha území obce, počet obyvatel a jejich ekonomická struktura.

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, kde je stručně popsán vývoj rozpočtového určení daní, byl do roku 2007 jediným kritériem pro přerozdělování výnosů sdílených daní mezi jednotlivé územní rozpočty počet obyvatel dané obce. Dle tohoto kritéria bylo stanoveno 14 velikostních kategorií obcí, každé kategorii byl přiřazen koeficient na jednoho obyvatele. Stanovený systém se tak snažil reagovat na skutečnost, že ačkoliv mají všechny obce zhruba stejný rejstřík funkcí, které v rámci veřejné správy musí zajistit, některé malé obce prostě určité funkce nevykonávají. Malé obce nemusí například zajišťovat hromadnou veřejnou dopravu, většinou nejsou zřizovateli příspěvkových organizací nebo pouze drobných. Ačkoliv byla snaha rozdílnosti mezi malými a velkými obcemi zohlednit, ukázalo se, že pouhé kritérium počtu obyvatel je pro spravedlivé rozdělování daňových výnosů nedostačující. Proto v následujících letech došlo k úpravám rozpočtového určení daní, kdy bylo navíc zohledněno kritérium rozlohy území dané obce a kritérium počtu obyvatel bylo více specifikováno. (BALÍK, 2009)

3 Metodika a cíl práce

Hlavní cílem bakalářské práce je popsání změny rozpočtového určení daní dle velikostních kategorií obcí a reálné dopady na objem daňových příjmů obcí ve vybraném regionu na území České republiky. Zároveň je provedena analýza vývoje rozpočtů obcí v letech 2003 – 2013 v kontextu jejich hospodaření a disparit. Zvoleným regionem je Jihočeský kraj.

Praktická část práce se skládá ze dvou hlavních kapitol. V první z nich jsou pro přesné vymezení konkrétních změn RUD nejdříve podrobně analyzovány poslední dvě platné úpravy zákona o rozpočtovém určení daní, kdy zdrojem informací byl samotný zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění, vládní návrhy zákonů, kterými se zákon o rozpočtovém určení daní měnil, a aktuální přílohy zákona s platnými přepočítacími koeficienty a koeficienty postupných přechodů pro jednotlivé kategorie obcí.

V další kapitole praktické části jsou charakterizovány skutečné daňové příjmy obcí zvoleného regionu - Jihočeského kraje, což je provedeno ve dvou rovinách. Nejdříve jsou zhodnoceny souhrnné příjmy obcí Jihočeského kraje v letech 2003 až 2013 včetně členění na jednotlivé okresy a následně je zhodnocen dopad aktuální novely RUD porovnáním skutečné výše daňových příjmů jednotlivých obcí v letech 2012 a 2013. Porovnání je provedeno dvěma způsoby:

- a) Na základě skutečné výše daňových příjmů všech obcí Jihočeského kraje v roce 2012 a 2013 je zjištěno procento „ztrátových“ obcí regionu, které je následně porovnáno s předpokladem vlády o počtu ztrátových obcí v České republice.⁵
- b) V druhé podkapitole jsou obce Jihočeského kraje rozděleny do velikostních kategorií dle počtu obyvatel a v rámci jednotlivých velikostních kategorií je porovnána výše daňových příjmů připadající na jednoho obyvatele obce.

⁵ V příloze číslo 3 bakalářské práce je uvedena tabulka, jež byla součástí vládního návrhu zákona č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o RUD (s účinností 1. ledna 2013). Tabulka udává předpokládaný počet „ztrátových“ obcí České republiky, jejichž daňové příjmy zaznamenají v roce 2013 pokles.

Ke zjištění výše skutečných příjmů obcí ve sledovaných letech byly využity webové stránky Ministerstva financí České republiky, kde jsou k dispozici informační systémy ARISweb a ÚFIS, pro data od roku 2010 navíc moderní portál MONITOR. Aplikace těchto systémů umožňují přístup k vybraným účetním a finančním údajům získaných z Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS).

Prvním krokem samotné práce je zjištění souhrnných skutečných příjmů obcí Jihočeského kraje v letech 2003 – 2013, které je nutné pro analýzu vývoje příjmů obcí v rámci celého regionu ve výše uvedených letech.

Pro zhodnocení dopadu aktuální úpravy RUD jsou následně vygenerovány podrobné daňové příjmy všech obcí Jihočeského kraje v letech 2012 a 2013. Z výsledných částek jsou vyfiltrovány obce, u kterých došlo k meziročnímu poklesu daňových příjmů. Pro získání konkrétních informací byly všechny tyto negativně dotčené obce osloveny (většinou elektronickou formou), z celkem 34 dotázaných obcí však odpověděla pouze necelá třetina.

V souhrnu byly zástupcům dotčených obcí položeny tyto otázky:

1. Bylo snížení Vašich daňových příjmů způsobeno přímo změnou RUD nebo došlo ve Vaší obci k jiným výrazným změnám ovlivňujícím výši daňových příjmů (místní poplatky, počet obyvatel, struktura ekonomických subjektů, objem hospodářské činnosti obce apod.)?
2. Jakým způsobem jste snížení daňových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012 kompenzovali (omezením výdajů, čerpáním rezervních zdrojů, čerpáním dotací, úvěry apod.)?

Na základě získaných informací a zhodnocením podrobného rozpisu příjmových položek rozpočtů jednotlivých obcí je uvedeno výsledné procento obcí Jihočeského kraje, u nichž v důsledku aktuální změny RUD došlo v roce 2013 k meziročnímu poklesu daňových příjmů. Výsledek je porovnán s předpokládaným procentem ztrátových obcí v rámci celé České republiky s přihlédnutím k možným regionálním disparitám obcí Jihočeského kraje.

Dalším způsobem, kterým je zhodnocen dopad aktuální změny RUD na daňové příjmy obcí Jihočeského kraje, je porovnání průměrné výše daňových příjmů připadající na jednoho obyvatele obce v letech 2012 a 2013. Vzhledem k velkému počtu sledovaných obcí je toto porovnání zpracováno pomocí rozdělení obcí do šesti

velikostních kategorií dle počtu obyvatel a v rámci každé vybrané velikostní kategorie je proveden výpočet průměrných daňových příjmů na jednoho obyvatele. Samotné rozdělení obcí do velikostních kategorií je provedeno na základě vlastního uvážení s přihlédnutím k charakteru zvoleného regionu Jihočeského kraje, pro který je typický velký počet malých obcí s nízkou hustotou obyvatel na km². Konkrétně jsou obce rozděleny dle počtu obyvatel do těchto velikostních kategorií:

- 0 – 200 obyvatel
- 201 – 500 obyvatel
- 501 – 1 000 obyvatel
- 1 001 – 5 000 obyvatel
- 5 001 – 40 000 obyvatel
- 40 001 a více obyvatel

Podílem sumy celkových daňových příjmů a celkovým počtem obyvatel obcí v rámci jedné velikostní kategorie je vypočítán průměrný daňový příjem na jednoho obyvatele obce dané velikostní kategorie. Porovnáním průměrné výše daňových příjmů na jednoho obyvatele v rámci různých velikostních kategorií je posouzen reálný dopad změny RUD na velikostně odlišné obce a je zhodnoceno, zda skutečně došlo k posílení příjmů u středně velkých obcí, které byly předchozí úpravou rozpočtového určení daní výrazně znevýhodněny.

Posouzením všech analýz a porovnání je pak v závěru práce aktuální úprava RUD celkově zhodnocena včetně zohlednění dalšího možného vývoje.

4 Legislativní změny v rozpočtovém určení daní (rok 2008, rok 2013)

Tato bakalářská práce je zaměřena zejména na dopad změn v rozpočtovém určení daní, které nabyly účinnosti od počátku roku 2013. Pro možnost praktického porovnání je v následujících podkapitolách podrobně popsán systém RUD platný do uvedené změny a po změně.

4.1 Systém RUD v letech 2008 - 2012

Dne 1. ledna 2008 nabyl účinnosti zákon č. 377/2007 Sb., ze dne 6. prosince 2007, kterým se změnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o rozpočtovém určení daní z října roku 2007 se díky předchozí úpravě platné od roku 2001 projevilo mnoho problematických oblastí. Ze strany obcí bylo nejvíce kritizováno použití velikostních kategorií obcí, kde byla rozporuplná zejména vysoká váha jednotlivých koeficientů při přerozdělování daňových příjmů obcí, problémový byl i výrazný rozdíl v koeficientech mezi nejmenšími a největšími obcemi a jako výrazně negativní se projevíly tzv. skokové přechody mezi velikostními kategoriemi obcí. Celkově došlo ke značným rozdílům ve výši daňových příjmů na obyvatele mezi největšími a nejmenšími obcemi a pokles daňových příjmů u některých velmi malých obcí byl až na hranici únosnosti.

Nová úprava RUD platná od roku 2008 zachovala oproti předešlé úpravě stejnou strukturu sdílených a svěřených daní, ale došlo ke zvýšení podílu obcí na sdílených daních z 20,59 % na **21,4 %**. Důležitý byl však nový postup pro výpočet podílu jednotlivých obcí na tomto procentu celostátního hrubého výnosu sdílených daní a to zvláště díky zavedení nových upřesňujících kritérií. Původní jediné kritérium, které zohledňovalo počet obyvatel upravený daným koeficientem velikostní kategorie obce,

bylo částečně modifikováno tak, aby nedocházelo ke kritizovaným skokovým přechodům, a jeho váha byla snížena na 94 %. Novým kritériem se stala celková výměra obce s váhou 3 %, což zvýhodnilo obce s nižší hustotou obyvatelstva, a prostý počet obyvatel obce s váhou také 3 %.

Zákon i nadále určoval tzv. motivační prvky pro obce, kdy přímo obcím náležel podíl 30 % na dani z příjmů fyzických osob z podnikání, kde rozhodujícím faktorem je trvalé bydliště podnikatele, a podíl 1,5 % na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, který je rozdělován podle poměru počtu zaměstnanců v dané obci k 1. prosinci předcházejícího roku k celkovému počtu zaměstnanců ve všech obcích České republiky. Smyslem těchto stanovených podílů byla motivace obcí, aby co nejvíce podporovaly podnikání a zaměstnanost s cílem zvýšení svého daňového výnosu.

Ke změně nedošlo ani v případě výlučných daní, tj. obcím náležel celý výnos daně z nemovitosti, která se na území obce nachází, a celý výnos daně z příjmů právnických osob, kdy právnickou osobou je sama obce.

Schéma RUD v České republice v letech 2008 - 2012 je součástí přílohy číslo 1.

Samotný propočítání podílu obce na sdílených daňových příjmech se zjistí jako součet níže uvedených podílů násobených příslušnými vahami (koeficienty):

- podíl prostého počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel všech obcí v celé České republice (váha 3 %)
- podíl výměry dané obce na celkové výměře všech obcí v celé České republice (váha 3 %)
- podíl dle počtu obyvatel upravený přepočítacím koeficientem (váha 94 %).

Konkrétní výpočet podílu dle počtu obyvatel upravený přepočítacím koeficientem byl podle nové úpravy podstatně složitější. Jednak proto, že byly stanoveny zvláštní koeficienty pro čtyři největší města (hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno) a jednak také z důvodu složitějšího propočítání podílu dalších obcí pomocí koeficientů postupných přechodů.

Stanovení speciálních koeficientů pro čtyři největší města České republiky bylo dáno zejména jejich specifickým postavením mezi ostatními obcemi. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň již historicky zajišťují rozsáhlou oblast veřejné správy nejen pro své vlastní obyvatele, ale i pro mnohé občany z blízkých i vzdálených okolních obcí a celkově je

tak jejich působení podstatně finančně náročnější. Konkrétní přepočítací koeficienty pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň jsou níže uvedeny v tabulce číslo 2.

Tabulka 2: Přepočítací koeficienty (2008 – 2012)

Město / Obec	Přepočítací koeficient
Hl. m. Praha	4,2098
Plzeň	2,5273
Ostrava	2,5273
Brno	2,5273
Ostatní obce	1

Příloha č. 3 k zákonu č. 243/2000 Sb. ve znění zákona č. 377/2007 Sb., vlastní zpracování

Pro další obce České republiky byly nově stanoveny koeficienty postupných přechodů. Ty měly zamezit tzv. skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi obcí, které byly v předchozí úpravě RUD nejvíce kritizovány. Nově se koeficienty postupných přechodů násobila pouze ta část počtu obyvatel obce, která spadá do příslušné vyšší kategorie počtu obyvatel. Významným pozitivním krokem bylo i snížení počtu velikostních kategorií obcí ze 14 na pouhé 4 kategorie. Koeficienty postupných přechodů a konečný propočet podílu konkrétní obce je snáze pochopitelný z níže uvedené tabulky číslo 3:

Tabulka 3: Koeficienty a násobky postupných přechodů (2008 – 2012)

Počet obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel
301 – 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel nad 300
5 001 - 30 000	1,3872	5300,8 + 1,3872 x počet obyvatel nad 5 000
30 001 a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel nad 30 000

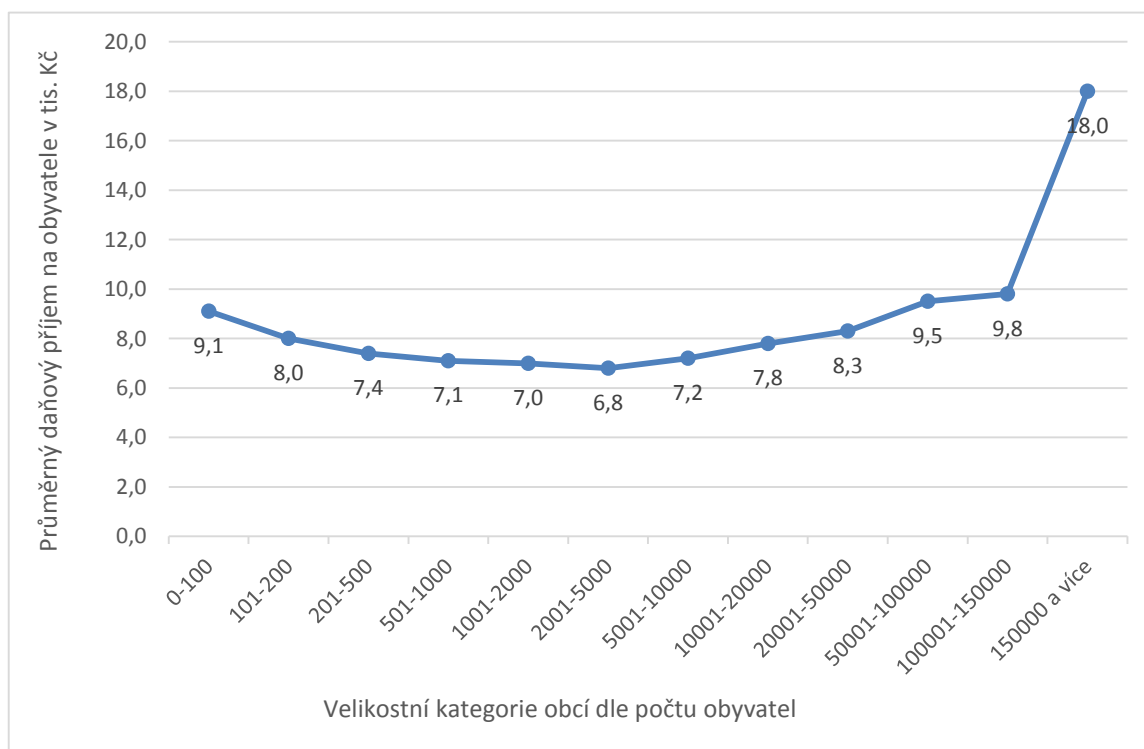
Příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 Sb. ve znění zákona č. 377/2007 Sb., vlastní zpracování

Je zřejmé, že se novela zákona o rozpočtovém určení daní účinná od roku 2008 snažila zohlednit různorodost obcí, kdy obce podobné velikosti mají z hlediska svých disparit odlišnou potřebu finančních prostředků. Jak uvádí PROVAZNÍKOVÁ (2009), výdaje obcí jsou totiž závislé na mnoha dalších faktorech než na pouhém prostém počtu obyvatel. Výdaje obcí mohou být ovlivněny například rozlohou a samotnou polohou

obce, strukturou osídlení, občanskou vybaveností, kvalitou služeb či dostupnou infrastrukturou. Nově zavedené kritérium zohledňující výměru obce tak může například do určité míry kompenzovat výdaje spojené s opravami a údržbou místních komunikací a zajištěním dopravní obslužnosti.

Novela zákona o rozpočtovém určení daní účinná od roku 2008 však nebyla pro všechny obce přínosem. Díky zavedení nového kritéria, které zohledňuje rozlohu obce, si polepšily malé obce do 300 obyvatel, jejichž podíly na sdílených daních se až několikanásobně navýšily. Oproti těmto malým obcím si však pohoršily středně velké obce, u nichž byl průměrný daňový výnos na obyvatele podstatně nižší, než u zmíněných malých obcí. To samozřejmě nebylo ideální, neboť středně velké obce či města jsou většinou obce s pověřeným úřadem, které zajišťují daleko větší rozsah činností veřejné správy, což navíc okolní malé obce zároveň využívají. Většina středně velkých měst je zřizovatelem mateřské a základní školy, vzhledem k zajištění sportovního a kulturního vyžití jsou většinou také zřizovatelem či správcem množství sportovišť a kulturních zařízení, což všechno využívají nejen jejich vlastní obyvatelé, ale i obyvatelé okolních menších vesnic.

Graf 1: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele v letech 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Důvodová zpráva MFČR k novele zákona 243/2000 Sb. O RUD (2012), vlastní zpracování

Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele od roku 2008 byl tak díky nově nastaveným kritériím z hlediska velikostních kategorií obcí nerovnoměrný, protože u nejmenších obcí byl tento výnos podstatně vyšší než u středně velkých obcí. V grafickém znázornění (graf číslo 1) představuje tuto situaci tzv. „U-křivka“, která jasně znázorňuje pokles průměrného daňového výnosu na obyvatele u středně velkých obcí.

Celkově tak bylo již od počátku patrné, že takto nastavená kritéria pro rozdělování výnosu sdílených daní neodpovídají potřebám obcí různých velikostních kategorií, zejména bylo dlouhodobě kritizováno neadekvátní navýšení daňových příjmů u obcí s mimořádně velkou rozlohou a také příliš vysoké daňové příjmy největších měst.

K drobné úpravě systému rozpočtového určení daní došlo roku 2012, kdy se na základě novely zákona o dani z přidané hodnoty č. 370/2011 Sb., s účinností od 1. ledna 2012 v důsledku úpravy sazby DPH změnil procentní podíl obcí na výnosu daně z přidané hodnoty a to z 21,4 % na 19,93 %. Důsledkem bylo mírné snížení celkových daňových příjmů u všech obcí.

4.2 Systém RUD od roku 2013

Dne 1. ledna 2013 nabyl účinnosti zákon č. 295/2012 Sb. ze dne 16. srpna 2012, kterým se změnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se změnil zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Výjimkou je třetí část tohoto zákona, která nabývá účinnosti až 1. ledna 2016, kdy dojde na základě předpokládaného vývoje ke změně podílu obcí na celostátním hrubém výnosu na dani z přidané hodnoty a dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jakožto plátcem daně podle zákona o daních z příjmů.

Důvodem pro nové nastavení rozpočtového určení daní byly zejména již zmíněné výrazné rozdíly v daňových příjmech obcí, kdy velká města a nejmenší obce získávaly

z daní největší příjmy v přepočtu na jednoho obyvatele a naopak nejméně dostávaly středně velké obce a města se zhruba 5 tisíci obyvateli.

Nová legislativa se tak víceméně zaměřila na rozdělení objemu sdílených daní mezi jednotlivé obce a předmětem úpravy je hlavně rozsah a způsob přerozdělování těchto daní. V případě výlučných daní ke změnám nedošlo, obcím tedy nadále náleží 100 % výnosu daně z nemovitosti, která leží na území obce, a 100 % výnosu daně z příjmů právnických osob placené danou obcí. Beze změny prozatím zůstávají i tzv. motivační prvky, kdy obcím náleží přímo podíl 30 % na výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání (dle bydliště podnikatele) a podíl 1,5 % na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (dle počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v dané obci).

Ačkoliv se nová úprava týkala „pouze“ sdílených daní, i přesto došlo k mnoha zásadním změnám. Celkově byly opět navýšeny podíly na sdílených daních, stanovily se nové koeficienty pro obce dle stanovených kritérií a změnil se i samotný koeficient výpočtu. Zásadní změnou bylo zavedení nového kritéria počtu žáků v obci a také nastavení horního limitu u kritéria rozlohy obce.

Podle aktuální úpravy zákona o rozpočtovém určení daní tedy došlo k posílení podílu obcí na sdílených daních následujícím způsobem:

- obcím náleží podíl **20,83 %** na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty (od roku 2016 bude tento podíl zvýšen na 21,93 %)
- obcím náleží podíl **22,87 %** na celostátním hrubém výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jakožto plátcem daně dle zákona o daních z příjmů (od roku 2016 bude tento podíl zvýšen na 23,58 %)
- obcím náleží podíl **23,58 %** na celostátním hrubém výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně
- obcím náleží podíl **23,58 %** z 60 % celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (z podnikání)
- obcím náleží podíl **23,58 %** z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob (kdy poplatníkem není územní samosprávný celek)

Schéma RUD v České republice v letech 2013 - 2015 je součástí přílohy číslo 2.

Pro názornější porovnání s předchozí úpravou jsou podíly obcí na jednotlivých daních zobrazeny v tabulce číslo 4, kde jsou uvedeny podíly obcí na konkrétních daních platné pro rok 2012 a nové pro rok 2013. Z tabulky je patrné celkové posílení daňových příjmů obcí na základě zvýšení podílů u sdílených daní. Výjimkou je DPH, kde však dojde k opětovnému navýšení podílu v roce 2016.

Tabulka 4: Podíly obcí na jednotlivých daních v letech 2012 a 2013 – porovnání

Daň	2012	2013
DPH	21,4 %	20,83 %
DP PO	21,4 %	23,58 %
DP FO srážková	21,4 %	23,58 %
DP FO ze závislé činnosti	21,4 % (+ 1,5 %)	22,87 % (+ 1,5 %)
DP FO ze SVČ	21,4 % z 60 % (+ 30 %)	23,58 % z 60 % (+ 30 %)
DP PO poplatník obec	100 %	100 %
Daň z nemovitosti	100 %	100 %

Zákon č. 243/2000 Sb., dle platného znění, vlastní zpracování

Oproti předchozí úpravě RUD došlo k výrazným změnám u kritérií rozhodných pro výpočet procenta, kterým se jednotlivé obce (s výjimkou 4 velkých měst) podílejí na části výnosu sdílených daní. Aby se snížily velké rozdíly v daňových příjmech na jednoho obyvatele, byla u kritéria prostého počtu obyvatel zvýšena jeho váha z 3 % na 10 %. V případě kritéria rozlohy katastrálních území obce zůstala váha na stejné výši 3 %, ale došlo k velmi významnému omezení tohoto kritéria formou stanovení stropu výměry, která se v propočtu procenta dané obce zohledňuje. Započtenou výměrou území obce tak může být maximálně výměra odpovídající ploše 10 ha na jednoho obyvatele. Důvodem pro stanovení limitu byly již zmíněné extrémně vysoké neadekvátní příjmy některých obcí, které byly způsobeny pouze mimořádně velkou rozlohou těchto obcí.

Zásadní změnou bylo nastavení nového kritéria, jímž je počet dětí mateřských škol a žáků základních škol zřizovaných obcí s váhou 7 %. Počty dětí, které se účastní

předškolního vzdělávání, a žáků plnících povinnou školní docházku jsou zjišťovány k 30. září předcházejícího roku ze statistických výkazů školských zařízení zpracovaných ministerstvem školství a tělovýchovy.

Změnou prošlo také kritérium koeficientu počtu obyvatel dle postupných přechodů, kdy došlo k celkové úpravě jednotlivých velikostních kategorií obcí a příslušných koeficientů, zároveň byla váha toho kritéria snížena z 94 % na 80 %. Nově stanovené velikostní kategorie obcí a stanovené koeficienty včetně násobku postupných přechodů zobrazuje tabulka číslo 5:

Tabulka 5: Koeficienty a násobky postupných přechodů (od roku 2013)

Počet obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel
51 – 2 000	1,07000	50 + 1,0700 x počet obyvatel nad 50
2 001 – 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel nad 2 000
30 001 a více	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel nad 30 000

Příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 Sb. ve znění zákona č. 295/2012 Sb., vlastní zpracování

Konečný propoččet podílu konkrétní obce na sdílených daňových příjmech se vypočítá jako součet níže uvedených podílů na základě jednotlivých kritérií násobených příslušnými vahami (koeficienty):

- podíl započtené výměry dané obce na celkové započtené výměře všech obcí v České republice (váha 3 %)
- podíl prostého počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel všech obcí v celé České republice (váha 10 %)
- podíl počtu dětí a žáků navštěvujících mateřskou či základní školu zřizovanou danou obcí na celkovém počtu těchto dětí ve všech obcích České republiky (váha 7 %)
- podíl stanovený dle počtu obyvatel upravený přepočítacím koeficientem (váha 80 %).

Pro 4 velká města stanovená předchozí úpravou zůstal způsob výpočtu pro přerozdělování sdílených daní stejný, platí tedy obdobný způsob jako u ostatních obcí. Došlo však ke snížení jejich speciálních přepočítacích koeficientů, což má

na daňové příjmy těchto měst samozřejmě negativní dopad. Nově stanovené přepočítací koeficienty pro Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno jsou uvedeny v tabulce číslo 6:

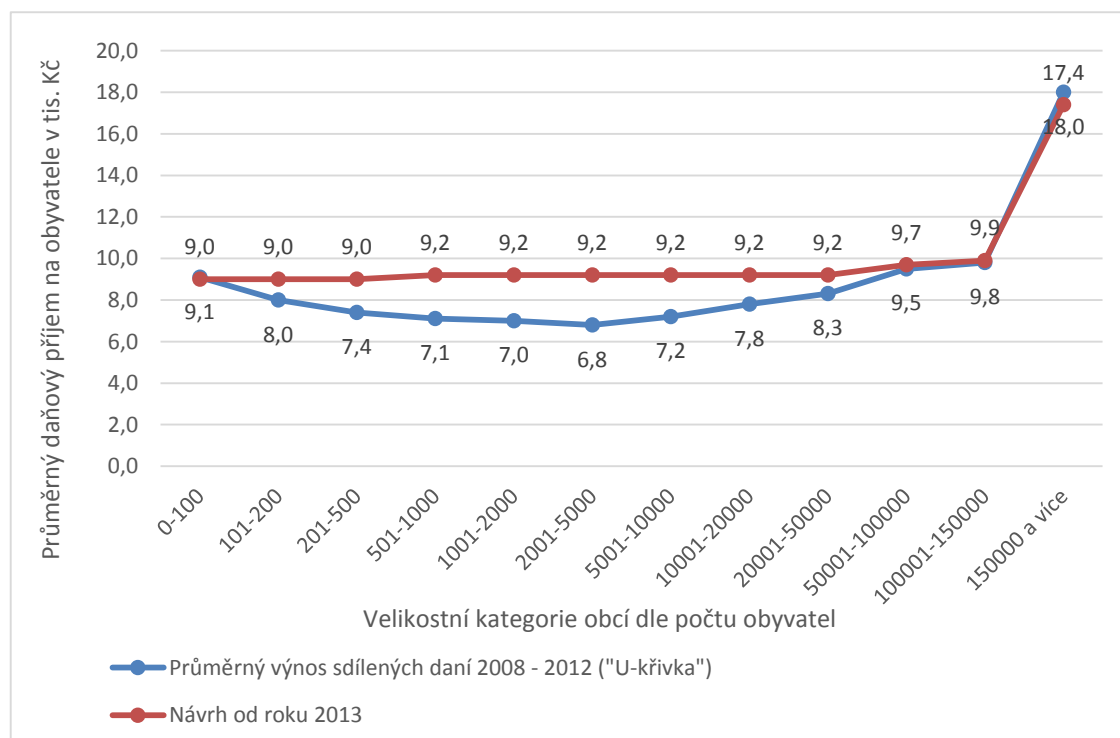
Tabulka 6: Přepočítací koeficienty (od roku 2013)

Město / Obec	Přepočítací koeficient
Hl. m. Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
Ostatní obce	1

Příloha č. 3 k zákonu č. 243/2000 Sb. ve znění zákona č. 295/2012 Sb., vlastní zpracování

Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o změně rozpočtového určení daní ze srpna roku 2012 bylo hlavní cílem nové úpravy snížit vysoké rozdíly v průměrných příjmech obcí na jednoho obyvatele a celkově posílit příjmy obcí. Zásadním motivem bylo také vyrovnaní „U-křivky“ daňových výnosů na obyvatele tak, aby středně velké obce nebyly znevýhodněny, jako tomu bylo v předchozí úpravě. Podle propočtů měla nová úprava tuto situaci skutečně zohlednit, což znázorňuje graf číslo 2.

Graf 2: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (v tis. Kč)

Důvodová zpráva MFČR k novele zákona 243/2000 Sb. O RUD (2012), vlastní zpracování

Modrá křivka v grafu číslo 2 představuje daňové příjmy obcí na obyvatele v roce 2012 a zřetelně zobrazuje výrazně nižší příjmy u středně velkých obcí se zhruba 5 tisíci obyvateli. Červená křivka představuje výši daňových příjmů na obyvatele již v roce 2013 dle dopadu nové legislativní úpravy a podle vyrovnané linie této křivky je evidentní, že rozdíly mezi malými a středně velkými obcemi jsou vyrovnány.

V důsledku nejnovější legislativní úpravy zákona o rozpočtovém určení mělo dojít dle předpokladů k navýšení daňových příjmů téměř u všech obcí. K poklesu došlo díky snížení výše koeficientů u 4 velkých měst a z důvodu zavedení stropu u započtené výměry pak také u málo lidnatých obcí s velkým katastrálním územím. Tabulka zobrazující přerozdělení daní mezi obce České republiky při úpravě v letech 2008 až 2012 a navrhované úpravě od roku 2013, která je přiložena k návrhu zákona č. 295/2012, Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o RUD, je součástí přílohy č. 3

5 Analýza vývoje daňových příjmů obcí Jihočeského kraje

5.1 Charakteristika Jihočeského kraje

Jihočeský kraj zaujímá se svou rozlohou 10.057 km² necelých 13 % z celkového území České republiky. Podstatnou část plochy území tvoří lesy, louky, zemědělské a vodní plochy a celkově je tak kraj převážně vnímán jako spíše zemědělská oblast s poměrně zachovalým životním prostředím. Velkou část území tvoří příhraniční oblasti, neboť z velké části kraj sousedí s Rakouskem a Německem. To umožňuje efektivní využití přeshraniční spolupráce zejména v oblasti cestovního ruchu, které spočívá v atraktivitě kraje z hlediska zachovalé přírodní krajiny a množství kulturních památek. Mezi turisticky atraktivní oblasti patří zejména Národní park Šumava, Třeboňsko, Blanský les, mezi historicky zajímavá místa pak města České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Slavonice, Prachatice, Tábor a Třeboň. Za zmínku stojí i svérázná lidová architektura, především tzv. „selské baroko“, jež je prezentováno mnoha jihočeskými vesnicemi, z nichž nejznámější jsou Holašovice.

K 1. lednu 2013 bylo v Jihočeském kraji zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady fungují v rámci území, které je od roku 2007 členěno do okresů a tím i obvodů obcí s rozšířenou působností. Kraj je složen ze sedmi okresů a jedná se o České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor. Každý okres je dále administrativně členěn na územní samosprávné celky - obce, v současné době je v Jihočeském kraji **622 obcí a 1 vojenský újezd**. Z hlediska počtu obyvatel je v Jihočeském kraji nejmenší hustota zalidnění z celé České republiky. Ke konci roku 2013 měl kraj zhruba 636,70 tisíc obyvatel, což činí přibližně 63 obyvatel na 1 km². Nevětší hustotu osídlení má okres České Budějovice, ve kterém žije přes 30 % obyvatel celého Jihočeského kraje. Naproti tomu existuje v Jihočeském kraji velké množství malých obcí s počtem obyvatel do 200, tyto obce představují až 37 % z celkového počtu obcí kraje, ale žijí v nich pouze 4 % z celkového počtu obyvatel kraje. (ČSÚ, 2015a)

5.2 Charakteristika okresů Jihočeského kraje

Z územního hlediska je Jihočeský kraj členěn na 7 okresů: okres České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor. Z hlediska posouzení disparit jednotlivých území při sledování vývoje daňových příjmů je nutné zmínit i stručné charakteristiky těchto jednotlivých okresů. Základní údaje platné k 1. lednu 2013 jsou popsány v tabulce číslo 7, kde je pro každý okres regionu uvedena rozloha, počet obyvatel, hustota osídlení tj. počet obyvatel na km², počet obcí v daném okresu a podíl ekonomicky aktivních subjektů na celkovém počtu těchto subjektů v rámci Jihočeského kraje.

Tabulka 7: Charakteristika okresů Jihočeského kraje (k 1. 1. 2013)

Okres	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Počet obyvatel /km ²	Počet obcí	Podíl ekonomicky aktivních subjektů
České Budějovice	1 639	188 965	115	109	30 %
Český Krumlov	1 615	61 173	38	45	10 %
Jindřichův Hradec	1 944	92 002	47	106	14 %
Písek	1 127	70 504	63	75	11 %
Prachatice	1 375	50 938	37	65	8 %
Strakonice	1 032	70 514	68	112	11 %
Tábor	1 326	102 611	77	110	16 %

ČSÚ (2015b-h)), vlastní zpracování

Centrem Jihočeského kraje je okres České Budějovice, který je největším okresem z hlediska počtu obyvatel, hustoty osídlení a je zde největší podíl ekonomicky aktivních subjektů z celého Jihočeského kraje. Ekonomická síla tohoto okresu je dána zejména vlivem krajského města České Budějovice, které je územně správním centrem celého Jihočeského kraje a je zde největší hustota obyvatel. Z hlediska rozlohy území je největším okresem okres Jindřichův Hradec, nejmenším pak okres Strakonice. Celkově ekonomicky nejslabším okresem je okres Prachatice, který má nejméně obyvatel z celého kraje, nejmenší hustotu osídlení a zároveň je zde nejmenší podíl počet ekonomicky aktivních subjektů, což má značný vliv na celkovou prosperitu tohoto okresu konkrétně také z hlediska výše daňových příjmů.

5.3 Souhrnné příjmy obcí Jihočeského kraje

Ke zhodnocení daňových příjmů obcí je pro začátek vhodné specifikovat celkovou příjmovou stránku rozpočtů obcí s členěním na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Souhrnné údaje za obce Jihočeského kraje zobrazuje tabulka číslo 8, která obsahuje údaje o výši jednotlivých příjmů obcí regionu v letech 2003 – 2013. Z uvedených číselných údajů je zřejmé, že zejména daňové příjmy zaznamenaly ve sledovaných letech výrazný nárůst, což odpovídá již zmíněnému posilování místních rozpočtů formou rozpočtového určení daní.

Tabulka 8: Příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013 (souhrn v tis. Kč)

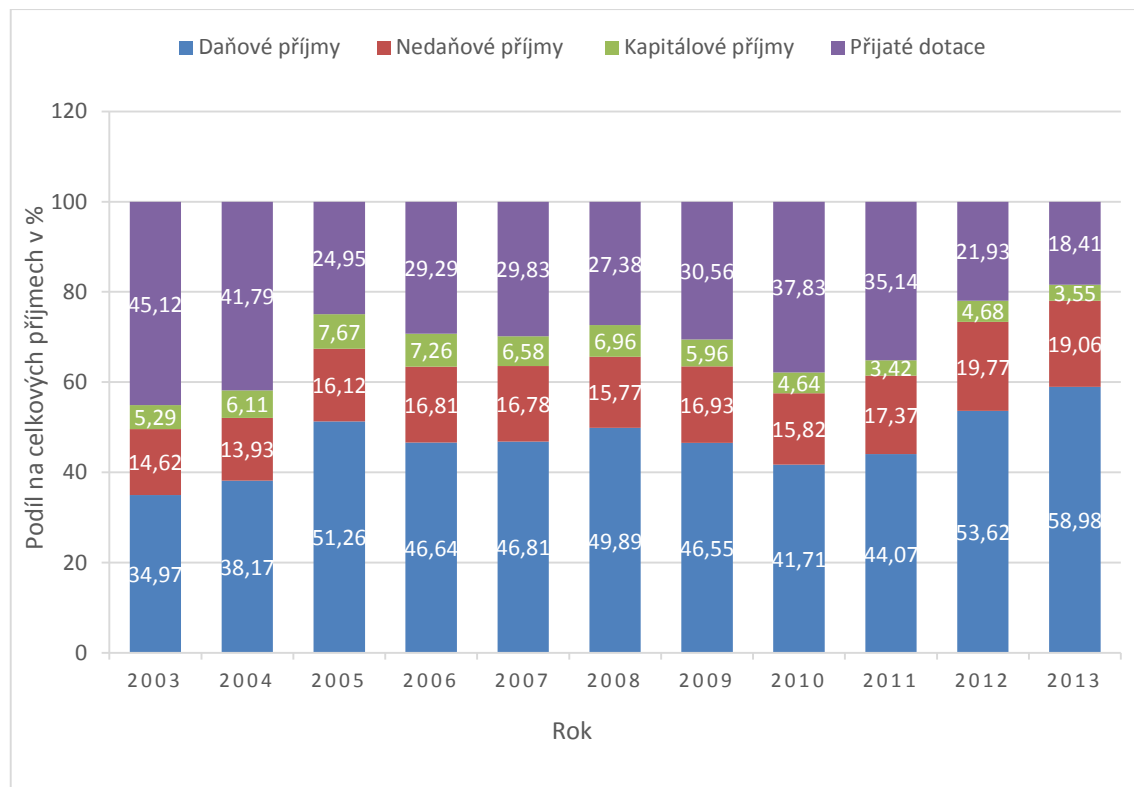
ROK	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté dotace
2003	4 967 211,42	2 077 290,14	751 864,15	6 408 515,15
2004	5 346 151,04	1 951 362,81	855 385,87	5 853 906,43
2005	5 872 405,60	1 847 057,86	878 946,06	2 858 391,25
2006	5 872 338,71	2 115 946,48	913 542,92	3 687 904,10
2007	6 288 594,83	2 254 652,90	883 941,94	4 007 827,18
2008	7 204 867,60	2 277 663,95	1 005 196,72	3 952 357,02
2009	6 507 119,05	2 365 967,72	833 240,51	4 271 739,00
2010	6 807 590,14	2 582 162,71	757 262,72	6 172 680,42
2011	6 675 749,58	2 631 084,18	517 638,26	5 323 953,30
2012	6 922 457,53	2 552 948,57	604 253,17	2 831 454,30
2013	8 106 501,57	2 619 933,68	487 795,91	2 530 477,41

MF ČR (2015a, 2015b), vlastní zpracování

Pro větší názornost je vývoj jednotlivých druhů obecních příjmů v rámci Jihočeského kraje znázorněn také v grafu číslo 3, kde je zobrazen procentuální podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v daném roce. Nedaňové příjmy jsou v první polovině sledovaného období zhruba na stejné výši pouze s většími či menšími výkyvy, od roku 2009 je vidět postupný mírný nárůst, který souvisí s celkovou negativní ekonomickou situací. Dopad celosvětové ekonomické krize v roce 2008 na Českou republiku mohl zapůsobit na obce jako stimul k důslednějšímu řízení příjmové stránky, zejména příjmů, jejichž výši může sama obec do určité míry ovlivnit. V případě nedaňových příjmů tak

může jít o efektivnější využívání obecního majetku například formou pronájmů, poskytování služeb či důslednější vybírání a vymáhání udělených sankcí a pokut.

Graf 3: Procentuální podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech obcí Jihočeského kraje 2003 - 2013

MF ČR (2015a, 2015b), vlastní zpracování

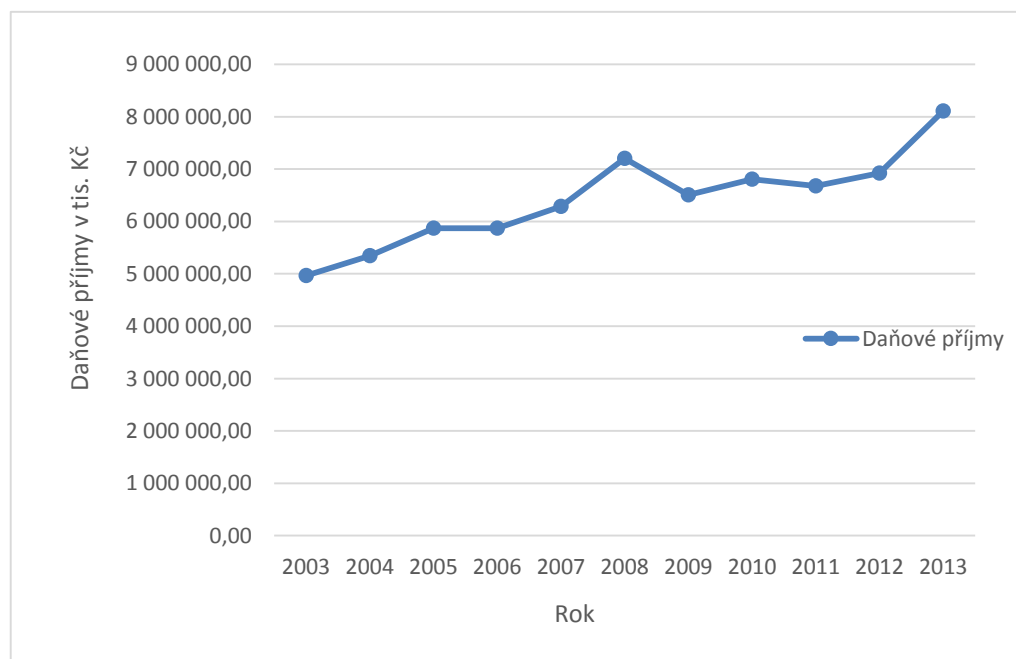
Kapitálové příjmy obcí Jihočeského kraje zaznamenaly výraznější nárůst v roce 2008 a naopak propad v roce 2013. V případě těchto příjmů se jedná zejména o prodej dlouhodobého majetku obce a například také akcií a jiných majetkových podílů. Nárůst v roce 2008 tak opět může znamenat snahu obcí o zajištění dostatečného množství příjmů vzhledem k obavám z ekonomické krize, pokles v roce 2013 naopak souvisí s uklidněním celkové ekonomické situace a snahou obcí zachovat určitý objem vlastního majetku.

Nejvíce variabilní je ve sledovaných letech vývoj přijatých dotací, které mohou být obcím poskytovány jak ze státního rozpočtu, tak z rozpočtu státních fondů, krajů a regionálních rad. V roce 2003 a 2004 je z grafu patrný vysoký podíl dotačních příjmů na celkových příjmech obcí. V tomto období došlo k výrazným změnám ve struktuře

veřejné správy, vznikly kraje jakožto vyšší územně samosprávné celky, byly zrušeny okresní úřady a řada kompetencí přešla právě na obce. Nutné související požadavky obcí na vyšší příjmy pak byly řešeny formou dotačních intervencí. Výrazný pokles příjmů z dotací v roce 2005 souvisí s další úpravou struktury veřejné správy, kdy došlo ke změně dosavadního způsobu financování platů v oblasti školství. Přes obecní rozpočty tak již neprochází formou transferu prostředky na platy učitelů ve zřizovaných školských organizacích, tyto prostředky zajišťuje daným organizacím vyšší územně samosprávný celek tj. kraj. Další výkyvy v souhrnu dotačních příjmů obcí Jihočeského kraje jsou způsobeny nerovnoměrným čerpáním prostředků ze strukturálních fondů EU, které je závislé na mnoha faktorech.

S ohledem na téma bakalářské práce je nutné více konkretizovat samotné daňové příjmy obcí Jihočeského kraje. Již z grafu číslo 3 je evidentní, že od roku 2005 tvoří daňové příjmy největší část z celkových příjmů obcí. Jak už bylo zmíněno v teoretické části práce, obce výši daňových příjmů nemohou nijak významně ovlivnit. Její vývoj tedy víceméně závisí na aktuální legislativní úpravě rozpočtového určení daní, na platných sazbách jednotlivých daní a na konkrétní struktuře jednotlivých obcí z hlediska počtu obyvatel, velikosti území atd. Křivka znázorňující vývoj celkových daňových příjmů obcí Jihočeského kraje v letech 2003 – 2013 je zobrazena v grafu číslo 4.

Graf 4: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013 (souhrn v tis. Kč)

MF ČR (2015a, 2015b), vlastní zpracování

Od roku 2003 je křivka daňových příjmů rostoucí. Výrazný nárůst v roce 2008 souvisí s rozsáhlou legislativní úpravou rozpočtového určení daní (viz kapitola 4.1), která díky navýšení podílů obcí na jednotlivých daních a zavedení nových kritérií znamenala navýšení daňových příjmů, a to zejména pro malé obce. Vzhledem k velkému počtu takto malých obcí v Jihočeském kraji, je výrazný nárůst daňových příjmů obcí v souhrnu za celý region odpovídající. Pozitivní dopad tehdy měla také úprava snížené sazby DPH (z 5 % na 9 %) a celková změna struktury této daně. V roce 2009 došlo v rámci celkových daňových příjmů obcí Jihočeského kraje k celkem výraznému poklesu, přestože RUD zůstalo stejné. Důvodem bylo snížení celostátních výnosů daní z příjmů, které bylo způsobeno jednak dopadem ekonomické krize na téměř všechny zdaňované subjekty a jednak konkrétními úpravami příjmových daní. Do roku 2012 pak nejsou ve výši daňových příjmů žádné výraznější změny, až v roce 2013 je patrný výrazný nárůst, který je samozřejmě způsoben nejnovější úpravou zákona o rozpočtovém určení daní.

Pro posouzení vývoje daňových příjmů obcí je dále zpracována následující tabulka číslo 9, kde je uveden průměrný daňový příjem obcí Jihočeského kraje na jednoho obyvatele. I tento ukazatel přesně odpovídá vývoji rozpočtového určení během sledovaných let, kdy postupně docházelo k posilování daňových příjmů obcí.

Tabulka 9: Daňové příjmy na obyvatele obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013
(souhrn v tis. Kč)

ROK	Daňové příjmy	Počet obyvatel	DP na obyvatele
2003	4 967 211,42	625 541	7,94
2004	5 346 151,04	625 712	8,54
2005	5 872 405,60	627 766	9,35
2006	5 872 338,71	630 006	9,32
2007	6 288 594,83	633 264	9,93
2008	7 204 867,60	636 328	11,32
2009	6 507 119,05	637 643	10,20
2010	6 807 590,14	638 706	10,66
2011	6 675 749,58	636 138	10,49
2012	6 922 457,53	636 611	10,87
2013	8 106 501,57	636 707	12,73

MF ČR (2015a, 2015b), ČSÚ (2015a), vlastní zpracování

Z tabulky číslo 9 je zřejmé, že od roku 2003 do roku 2013 došlo pouze k mírnému nárůstu v počtu obyvatel Jihočeského kraje. Dle údajů Českého statistického úřadu (2015a) činil nárůst počtu obyvatel v posuzovaných deseti letech pouze necelá 2 %, ovšem celkové daňové příjmy a tedy i průměrné daňové příjmy na obyvatele se zvýšily o neuvěřitelných více než 60 % z původních 7,94 tis. Kč na 12,73 tis. Kč na obyvatele. Tato skutečnost dokládá fakt, že vývoj rozpočtového určení daní směřuje k posilování příjmových základů obcí, a to v souvislosti s procesem decentralizace, kdy stát na obce deleguje stále větší množství pravomocí, s čímž souvisí i narůstající potřeba finančních zdrojů.

5.4 Vývoj daňových příjmů dle okresů regionu

Vzhledem k mnoha disparitám různých částí území Jihočeského kraje je vývoj daňových příjmů analyzován také v rámci jednotlivých okresů. Částečně tak lze konkrétněji posoudit vývoj daňových příjmů z pohledu různých velikostních kategorií obcí. Výši daňových příjmů ve sledovaných letech za jednotlivé okresy uvádí následující tabulka číslo 10.

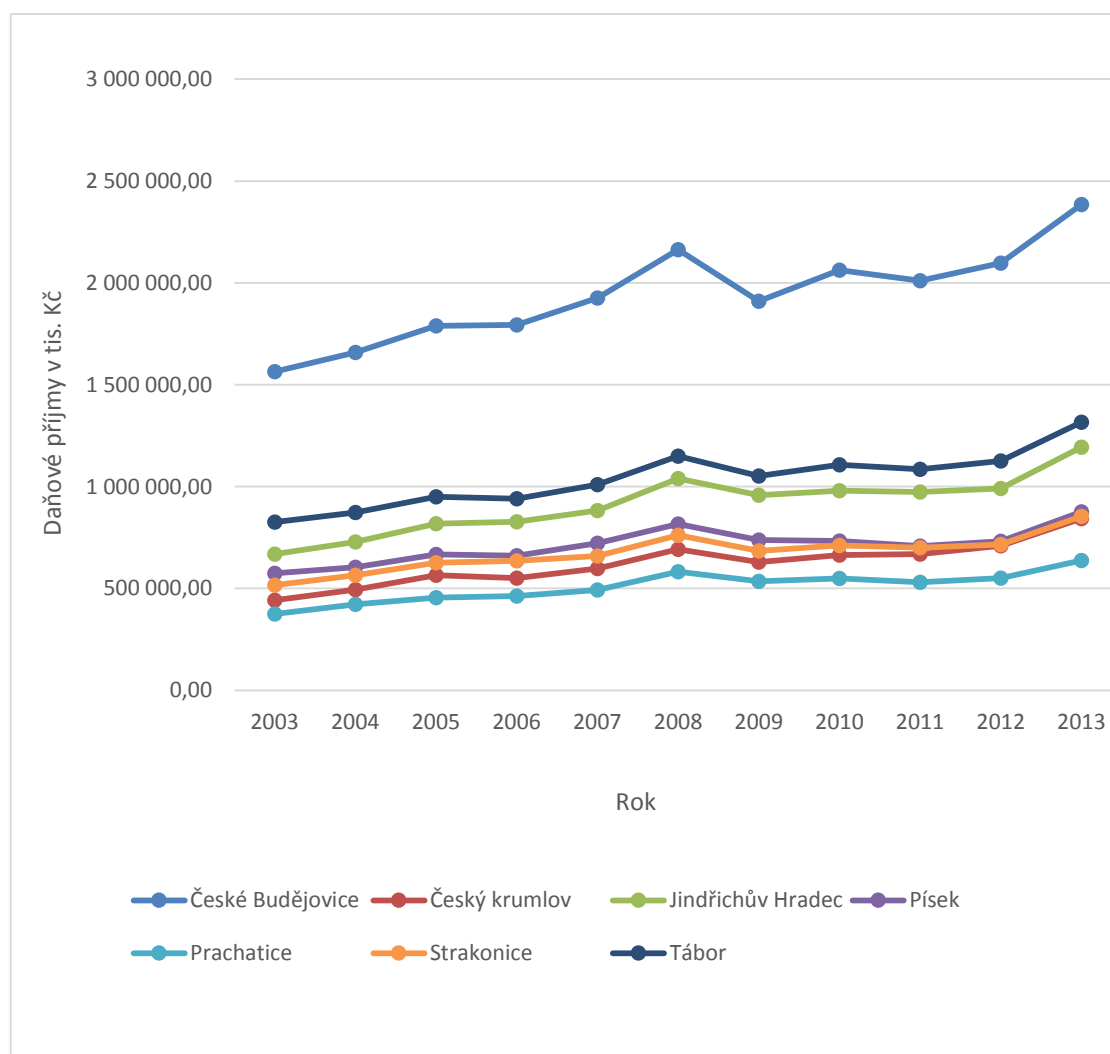
Tabulka 10: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013
(souhrn za okresy v tis. Kč)

ROK	České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
2003	1 564 241,74	441 828,81	669 061,19	575 125,70	374 386,26	516 248,95	826 318,77
2004	1 658 436,33	494 255,82	728 253,91	604 616,34	422 356,16	564 922,70	873 309,78
2005	1 789 054,22	565 809,73	818 559,34	667 735,45	455 336,22	626 024,44	949 886,20
2006	1 794 004,51	551 005,80	827 142,37	660 572,80	462 552,91	636 233,09	940 827,23
2007	1 925 025,70	597 538,74	882 299,10	721 890,66	493 511,18	658 800,03	1 009 529,42
2008	2 162 466,24	692 607,76	1 039 312,84	817 163,71	582 881,52	761 041,03	1 149 394,50
2009	1 910 190,92	629 508,34	957 632,66	738 281,62	534 897,75	684 872,25	1 051 735,51
2010	2 063 058,86	664 420,02	979 409,81	732 715,23	548 855,78	711 572,03	1 107 558,41
2011	2 010 126,29	668 216,43	973 076,33	708 783,20	530 353,25	699 819,43	1 085 374,70
2012	2 096 361,72	709 715,89	990 758,19	732 114,42	550 975,65	716 611,83	1 125 919,83
2013	2 385 286,10	843 099,89	1 193 462,27	876 563,88	637 362,60	854 071,09	1 316 655,76

MF ČR (2015a, 2015b), vlastní zpracování

Již z číselných údajů je evidentní, že nejvyšších daňových příjmů dosahuje okres České Budějovice, který je nejlidnatějším okresem kraje. Naopak nejnižší daňové příjmy mají okresy Prachatice a Český Krumlov, což jsou okresy s nejnižší hustotou obyvatel na km² v celém regionu. Okres Český Krumlov má však z dlouhodobého hlediska dynamičtější nárůst daňových příjmů než okres Prachatice, což je dáno zejména narůstající prosperitou některých obcí v okolí vodní nádrže Lipno.

Graf 5: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013
(souhrn za okresy v tis. Kč)

MF ČR (2015a, 2015b), vlastní zpracování

Pro větší přehlednost jsou číselné údaje daňových příjmů za jednotlivé okresy zpracovány také graficky, viz výše uvedený graf číslo 5. Křivky daňových příjmů

za jednotlivé okresy mají všechny podobný ráz jako křivka souhrnu daňových příjmů za celý Jihočeský kraj (graf číslo 4), nicméně nejvýraznější odchylky má v průběhu sledovaných let křivka okresu České Budějovice, tedy okresu s největší hustotou obyvatel. Vzhledem k tomu, že počet obyvatel je v různé formě součástí kritérií každé vývojové etapy rozpočtového určení daní, mají ve sledovaných letech největší výkyvy právě křivky vývoje daňových příjmů u nejlidnatějších obcí. Naopak křivka okresu Prachatice má velice pozvolný rostoucí charakter a také v roce 2013 je oproti jiným okresům nárůst mírnější. Prachatice jsou okresem s nejnižší hustotou obyvatel v rámci celého regionu a je zřejmé, že daňové příjmy byly ovlivněny nově stanoveným stropem u kritéria rozlohy území obce.

Také v rámci jednotlivých okresů nedošlo podle údajů Českého statistického úřadu k výrazným změnám v počtu obyvatel. Vycházíme-li z předpokladu, že nedošlo ani k podstatným změnám v rámci hospodaření obcí, v nastavení výše místních poplatků a dalším úpravám, pak křivky daňových příjmů víceméně odpovídají vývoji rozpočtového určení daní, úpravám nastavených kritérií a změnám ve struktuře a výši sazeb dotčených sdílených daní.

5.5 Dopad aktuální novely RUD na obce Jihočeského kraje

Jak je uvedeno v metodice práce, součástí celkové analýzy daňových příjmů obcí Jihočeského kraje je i posouzení vlivu aktuální novely rozpočtového určení daní účinné od 1. ledna 2013 na rozpočty obcí Jihočeského kraje respektive na výši jejich daňových příjmů. Toto je provedeno porovnáním reálných příjmů všech obcí v letech 2012 a 2013 a zjištěním počtu obcí, u nichž došlo v důsledku změny RUD k poklesu daňových příjmů. Druhým způsobem, kterým je zhodnocen dopad aktuální novely RUD, je porovnání průměrné výše daňových příjmů připadající na jednoho obyvatele v rámci různých velikostních kategorií obcí.

5.5.1 Porovnání z hlediska počtu ztrátových obcí

Pro zhodnocení počtu obcí, které byly změnou RUD dotčeny negativně, je jako srovnávací model využit předpoklad vlády o počtu tzv. „ztrátových“ obcí tj. obcí, které v roce 2013 zaznamenaly pokles daňových příjmů z důvodu změny RUD. Předpokládaný počet ztrátových obcí za celou Českou republiku je uveden v tabulce, která je součástí přílohy číslo 3 této bakalářské práce. Tato tabulka je zároveň součástí vládního návrhu zákona č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, na jehož základě nabyla 1. ledna 2013 účinnosti aktuální úprava rozpočtového určení daní. Jak je uvedeno v tabulce, mělo být v České republice 382 ztrátových obcí, což činí zhruba 6,12 % z celkového počtu obcí České republiky. Toto číslo je využito víceméně pro orientační porovnání, protože vláda ve svých předpokladech zohlednila přísnější limit u kritéria započítané rozlohy obce. Ta měla být původně 3 ha na jednoho obyvatele a až v konečné fázi byla započítaná výměra zvýšena na 10 ha na obyvatele. Nicméně pro orientační porovnání je tabulka předpokládaného počtu ztrátových obcí dle původních propočtů vlády dostačující.

Pro určení počtu ztrátových obcí za Jihočeský kraj byly zjištěny daňové příjmy všech 622 obcí v letech 2012 a 2013 a z výsledné databáze byly vyfiltrovány obce, u nichž došlo k meziročnímu poklesu. Výsledný seznam obcí s poklesem daňových příjmů je součástí přílohy číslo 4 této bakalářské práce. Skutečné snížení se projevilo u 34 obcí Jihočeského kraje, což činí zhruba 5,46 % z celkového počtu obcí Jihočeského kraje. Už na první pohled je zřejmé, že obce Jihočeského kraje jsou na tom oproti předpokladům vlády lépe, výsledné procento však není konečné, protože pokles daňových příjmů nemusel nutně nastat změnou rozpočtového určení daní, mohl být ovlivněn i mnoha dalšími faktory.

Pro získání podrobných a konkrétních údajů byly osloveny všechny ve výsledku ztrátové obce Jihočeského kraje, nicméně faktické odpovědi poskytla pouze necelá třetina z nich. U dalších obcí byl proto analyzován podrobný položkový rozpis daňových příjmů v letech 2012 a 2013 vygenerovaný z portálu MONITOR (veřejná aplikace MF ČR) a na základě analýzy bylo zhodnoceno, zda u těchto obcí došlo k poklesu daňových příjmů skutečně přímo změnou RUD. Pro větší přehlednost jsou

výsledné údaje rozepsány podle jednotlivých okresů a pro názornost jsou u některých obcí uvedeny tabulky podrobných rozpisů daňových příjmů.

Ze 109 obcí **okresu České Budějovice** došlo k poklesu daňových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012 pouze u jediné obce, a to obce Borek. Jedná se o dynamicky se rozvíjející středně velkou obec s rozsáhlou infrastrukturou a tak je velice nepravděpodobné, že by k meziročnímu poklesu daňových příjmů došlo vlivem aktuální změny RUD. Starosta obce poskytl pouze stručnou informaci, že změnou RUD si obec naopak velice polepšila. V tabulce číslo 11 je uveden podrobný položkový rozpis daňových příjmů obce, který dokládá, že změna RUD byla pro obec skutečně pozitivní.

Tabulka 11: Daňové příjmy obce Borek v roce 2012 a 2013 (v Kč)

Položka	2012	2013
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 885 754,03	2 693 188,18
Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	592 589,75	864 613,92
Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů	217 242,25	286 022,06
Daň z příjmů právnických osob	1 897 431,35	2 754 230,29
Daň z příjmů právnických osob za obce	4 683 880,00	340 480,00
Daň z přidané hodnoty	4 467 406,00	5 968 447,71
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	43 417,00	10 855,00
Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa	1 131 998,00	88,00
Poplatek za komunální odpad	637 021,00	804 000,00
Poplatek ze psů	22 270,00	22 600,00
Poplatek za užívání veřejného prostranství	158 029,60	140 680,22
Odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů	29 841,31	59 005,90
Odvod z výherních hracích přístrojů	59 911,10	43 565,84
Správní poplatky	49 810,00	45 620,00
Daň z nemovitosti	574 352,02	581 421,26
Celkem	16 452 965,41	14 616 831,38

MF ČR (2015b), vlastní zpracování

Z tabulky je evidentní, že příjem obce Borek ze všech sdílených daní je v roce 2013 podstatě vyšší než v roce 2012. Pokles zaznamenaly některé poplatky, zejména poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa a výrazný propad má i daň z příjmů právnických osob za obce. Snížení u těchto položek však nesouvisí se změnou RUD, týká se odlišné struktury hospodaření obce, nicméně vzhledem k rozsahu vycházejí celkové daňové příjmy obce nižší. Celkově si však obec změnou RUD polepšila a v českobudějovickém

okrese tak není jediná obec, která by byla poslední úpravou rozpočtového určení daní negativně dotčena.

Z celkového počtu 46 obcí **okresu Český Krumlov** si z hlediska výše daňových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012 pohoršily obce Přední Výtoň, Přídolí, Světlík, Malšín a Pohorská Ves, tj. celkem 5 obcí. Podle informací získaných od několika obcí a z podrobných položkových rozpisů daňových příjmů ovlivnila změna RUD negativně pouze obce **Přední Výtoň, Malšín a Pohorská Ves**, u nichž došlo vlivem změny RUD k poklesu položek týkajících se sdílených daní. Jako příklad je v tabulce číslo 12 uveden rozpis daňových příjmů obce Přední Výtoň, kde je evidentní pokles u všech příjmových daní a DPH. Sama obec negativní dopad změny RUD potvrdila s doplněním, že výpadek daňových příjmů byl kompenzován přebytkem hospodaření minulých let a v dalších letech bude obec nucena omezit výdaje.

Tabulka 12: Daňové příjmy obce Přední Výtoň v roce 2012 a 2013 (v Kč)

Položka	2012	2013
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	990 646,24	631 242,36
Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	78 013,39	14 899,12
Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů	116 064,24	66 449,75
Daň z příjmů právnických osob	1 139 528,88	702 434,74
Daň z přidané hodnoty	2 299 735,00	1 421 983,59
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	1 903,00	0,00
Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa	0,00	9 679,00
Poplatek za komunální odpad	0,00	0,00
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	96 104,00	122 096,00
Poplatek ze psů	6 376,00	7 133,00
Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	248 205,00	274 098,00
Poplatek za užívání veřejného prostranství	0,00	0,00
Poplatek z ubytovací kapacity	106 569,00	115 135,00
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	18 132,00	0,00
Odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů	15 903,04	12 925,57
Správní poplatky	2 400,00	2 750,00
Daň z nemovitosti	1 938 612,89	2 096 866,33
Celkem	7 060 204,68	5 479 705,46

MF ČR (2015b), vlastní zpracování

U obcí Světlík a Přídolí došlo k poklesu daňových příjmů snížením některých poplatků a poklesem výnosu daně z nemovitosti. V souhrnu za okres Český Krumlov si vlivem změny RUD pohoršily pouze 3 obce.

Ze 106 obcí **okresu Jindřichův Hradec** byly skutečné daňové příjmy v roce 2013 oproti roku 2012 nižší celkem u 5 obcí. Změna RUD se však týkala pouze 2 z nich, obce **Kačlehy** a **Drunče**, které zaznamenaly pokles u sdílených daní. U dalších obcí, Kostelní Radouň, Záblatí a Horní Skrýchov, byly nižší daňové příjmy způsobeny snížením některých poplatků a zejména poklesem daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je obec. Důvodem poklesu je tedy víceméně rozsah a změna struktury hospodářské činnosti daných obcí.

V rámci **okresu Písek** došlo k meziročnímu poklesu daňových příjmů u 5 z celkových 75 obcí. Jedná se obce **Božetice**, Minice, **Varvažov**, **Kožlín** a Myslín. Podle podrobného rozpisu rozpočtu daňových příjmů došlo pouze u 3 z nich (zvýrazněné tučně) k poklesu zcela nebo částečně vlivem změny RUD. U obcí Minice a Myslín byla výrazně snížena položka daně z nemovitosti, která negativně ovlivnila celkové daňové příjmy, nicméně se přímo nejedná o negativní dopad změny RUD.

Strakonicko zaznamenalo meziroční pokles daňových příjmů u 5 obcí (Pracejovice, Sousedovice, Třebohostice, Zahorčice, Stožice) z celkových 112. Podle informací z těchto některých obcí a podrobných rozpisů daňových příjmů však ani jedna z nich nebyla ovlivněna změnou rozpočtového určení daní. Snížení daňových příjmů bylo u všech velmi mírné a způsobeno bylo hlavně poklesem některých místních poplatků.

Okres Prachatice byl novou úpravou RUD zřejmě dotčen nejvíce. Z 65 obcí okresu došlo k poklesu daňových příjmů u 9 obcí: **Borová Lada**, **Ktiš**, **Kvilda**, **Stožec**, **Strážný**, **Pěčnov**, **Křišťanov**, **Nové Hutě** a **Nicov**. Podle podrobných rozpisů rozpočtu a informací od některých obcí došlo u 8 z nich k poklesu daňových příjmů skutečně negativním dopadem úpravy RUD. Pouze u obce Strážný nebyl její výrazný úbytek daňových příjmů způsoben změnou RUD, ale velkým poklesem položky „odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů“, což dokládá tabulka číslo 13.

Větší počet ztrátových obcí okresu Prachatice je způsoben zejména stropem u kritéria rozlohy území, neboť se jedná o okres s nejmenší hustotou obyvatel, tj. je zde větší počet málo lidnatých obcí s větší rozlohou, které i dle předpokladů vlády měly být

aktuální novelou zákona o rozpočtovém určení daní nejvíce dotčeny. Z výše uvedených obcí okresu Prachatice poskytly odpovědi například obec Nicov a Pěčnov, u kterých došlo k meziročnímu poklesu daňových příjmů o 100 tis – 200 tis. Kč, nicméně pro takto malé obce je i takováto částka podstatná. Pokrytí nutných výdajů zatím obce řeší využitím rezerv z minulých let, ale i tak budou muset do budoucna omezit některé plánované výdaje, což je samozřejmě pro rozvoj obce nežádoucí.

Tabulka 13: Daňové příjmy obce Strážný v roce 2012 a 2013 (v Kč)

Položka	2012	2013
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 130 907,99	1 358 191,19
Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	434 743,64	116 301,47
Daň z příjmů právnických osob	1 168 485,29	1 298 762,81
Daň z příjmů právnických osob za obce	843 980,00	1 720 640,00
Daň z přidané hodnoty	2 361 075,00	2 790 339,25
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	152,00	19 729,00
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	193 217,00	194 218,00
Poplatek ze psů	11 076,00	9 083,00
Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	73 145,00	130 363,00
Poplatek za užívání veřejného prostranství	0,00	100,00
Poplatek z ubytovací kapacity	23 460,00	86 675,00
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	5 000,00	0,00
Odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů	13 437 335,78	27 240,05
Odvod z výherních hracích přístrojů	2 634 876,49	5 321 688,45
Správní poplatky	10 760,00	41 530,00
Daň z nemovitosti	630 182,12	611 313,90
Celkem	22 958 396,31	13 726 175,12

MF ČR (2015b), vlastní zpracování

V případě **okresu Tábor** došlo k poklesu daňových příjmů pouze u 4 obcí z celkových 110. Jedná se o obce **Černýšovice, Hodětín, Svrabov a Zadní Strítěž**. Změnou RUD byly dotčeny pouze 3 z nich (zvýrazněné tučně), v obci Černýšovice bylo snížení daňových příjmů způsobeno poklesem příjmů u položky daně z nemovitosti. Největší meziroční propad postihl na Tábořsku obec Hodětín, jejíž podrobný daňový rozpis zobrazuje tabulka číslo 14, kde je zřetelný pokles příjmů v položkách sdílených daní. Podle vyjádření starosty obce došlo v obci k poklesu daňových příjmů na obyvatele

z 15 tis. Kč na současných 12 tis Kč, což je velký skok, který vyžaduje omezení výdajů a snahu získat nějaké prostředky alespoň formou dotací.

Tabulka 14: Daňové příjmy obce Hodětín v roce 2012 a 2013 (v Kč)

Položka	2012	2013
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	271 772,05	243 591,82
Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	5 292,46	6 088,70
Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů	33 047,69	27 632,71
Daň z příjmů právnických osob	324 701,51	277 550,98
Daň z příjmů právnických osob za obce	47 880,00	50 350,00
Daň z přidané hodnoty	654 994,61	583 564,59
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	2 721,00	0,00
Poplatek ze psů	1 700,00	1 863,00
Odvod z výherních hracích přístrojů	4 526,66	5 557,13
Správní poplatky	400,00	200,00
Daň z nemovitosti	460 124,00	404 345,92
Celkem	1 807 159,98	1 600 744,85

MF ČR (2015b), vlastní zpracování

Po zhodnocení všech okresů a posouzení konkrétních daňových položek všech ztrátových obcí je konečný počet obcí negativně dotčených aktuální úpravou RUD pouze 19, což činí **3,05 %** z celkového počtu obcí Jihočeského kraje. Toto procento také samozřejmě není úplně přesné, neboť při analýze bylo předpokládáno, že u žádné obce Jihočeského kraje nedošlo v letech 2012 a 2013 k výrazným změnám v počtu a ekonomické struktuře obyvatel nebo k výraznému navýšení místních poplatků, které by kompenzovaly případnou ztrátu ze změny rozpočtového určení daní. Nicméně obecně lze konstatovat, že daňové příjmy obcí Jihočeské kraje byly aktuální úpravou rozpočtového určení daní dotčeny vesměs pozitivně a ke snížení došlo pouze u velmi malého počtu obcí s nízkým počtem obyvatel, kde byl pokles daňových příjmů způsoben zejména zavedením stropu u kritéria rozlohy obce. Celkově je však výsledné procento ztrátových obcí Jihočeského kraje podstatně nižší, než byl předpoklad vlády posuzující celou Českou republiku, a změna RUD je tedy pro Jihočeský kraj jako celek v konečném důsledku pozitivní.

5.5.2 Porovnání dle velikostních kategorií obcí

V podrobné analýze předchozí a současné úpravy rozpočtového určení daní viz kapitola „Legislativní změny v rozpočtovém určení daní (rok 2008, rok 2013)“ byla graficky znázorněna výše průměrných daňových příjmů z výnosů sdílených daní připadající na jednoho obyvatele obce. Vlivem úpravy platné v letech 2008 – 2012 byly negativně postiženy zejména středně velké obce, které i přes svou poměrně rozsáhlou oblast působnosti dosahovaly nejnižších daňových příjmů v přepočtu na jednoho obyvatele, čímž byly oproti jiným, zejména malým obcím značně znevýhodněny. Aktuální úpravou platnou od roku 2013 mělo dojít k úpravě tohoto znevýhodnění a celkově měly být daňové příjmy v přepočtu na obyvatele u malých a středně velkých obcí vyrovnány. Tento předpoklad je zhodnocen následujícím porovnáním skutečných průměrných daňových příjmů na obyvatele obcí Jihočeského kraje v letech 2012 a 2013.

Vzhledem k velkému počtu obcí Jihočeského kraje je toto porovnání provedeno pomocí rozdělení obcí do zvolených velikostních kategorií dle počtu obyvatel. Velikostní kategorie obcí jsou stejné pro oba sledované roky, nicméně s ohledem na možnou změnu v počtu obyvatel je rozdělení obcí do kategorií provedeno zvlášť pro každý rok. Počet obcí spadajících do jednotlivých velikostních kategorií, jejich podíl na celkovém počtu obcí Jihočeského kraje, celkový počet obyvatel v rámci každé velikostní kategorie a také podíl jednotlivých kategorií na celkovém počtu obyvatel je pro rok 2012 znázorněn v tabulce číslo 15 a pro rok 2013 v tabulce číslo 16.

Tabulka 15: Velikostní kategorie obcí v roce 2012 - přehled

Velikostní kategorie dle počtu obyvatel	Počet obcí	Podíl v % na celk. počtu obcí	Počet obyvatel	Podíl v % na celk. počtu obyvatel
0 - 200	234	37,62	26 765	4,21
201 - 500	202	32,48	65 164	10,24
501 - 1 000	84	13,50	57 487	9,03
1 001 - 5 000	83	13,34	171 537	26,96
5 001 - 40 000	18	2,89	221 900	34,87
40 001 - 100 000	1	0,16	93 467	14,69
Celkem	622	100,00	636 320	100,00

ČSÚ (2015i), vlastní zpracování

Tabulka 16: Velikostní kategorie obcí v roce 2013 - přehled

Velikostní kategorie dle počtu obyvatel	Počet obcí	Podíl v % na celk. počtu obcí	Počet obyvatel	Podíl v % na celk. počtu obyvatel
0 - 200	233	37,46	26 582	4,18
201 - 500	202	32,48	64 856	10,19
501 - 1 000	85	13,67	58 335	9,17
1 001 - 5 000	81	13,02	162 330	25,51
5 001 - 40 000	20	3,22	231 065	36,31
40 001 - 100 000	1	0,16	93 253	14,65
Celkem	622	100,00	636 421	100,00

ČSÚ (2015i), vlastní zpracování

Z údajů v přehledových tabulkách (číslo 15 a 16) je patrné, že největší počet obcí spadá do prvních dvou určených velikostních kategorií. Jedná se o malé obce, které mají maximálně 500 obyvatel, a jejich větší počet odpovídá celkové charakteristice Jihočeského kraje, který je velkým počtem malých obcí typický. Naopak do kategorie s nejvyšším stanoveným počtem obyvatel spadá pouze město České Budějovice, které je nutné vzhledem k rozsáhlé správní působnosti a nejvyšší hustotě osídlení v celém regionu analyzovat samostatně. Z hlediska vývoje počtu obyvatel je meziročně zaznamenán mírný nárůst v rámci celého regionu, což způsobilo pouze drobné přesuny v rámci jednotlivých velikostních kategorií obcí. Pro porovnání průměrné výše daňových příjmů na obyvatele v letech 2012 a 2013 dle jednotlivých velikostních kategorií obcí jsou tyto drobné změny nepodstatné.

Podílem celkových daňových příjmů a celkového počtu obyvatel v rámci jedné velikostní kategorie obce je zjištěna průměrná výše daňových příjmů na jednoho obyvatele. Jednotlivé výsledné částky jsou uvedeny v tabulce číslo 17 (rok 2012) a v tabulce číslo 18 (rok 2013).

Tabulka 17: Daňové příjmy na obyvatele v roce 2012 (v tis. Kč)

Velikostní kategorie dle počtu obyvatel	Počet obyvatel	Daňové příjmy celkem v tis. Kč	Daňové příjmy v tis. Kč na 1 obyvatele
0 - 200	26 765	295 545,73	11,04
201 - 500	65 164	686 280,63	10,53
501 - 1 000	57 487	616 191,07	10,72
1 001 - 5 000	171 537	1 660 559,46	9,68
5 001 - 40 000	221 900	2 484 545,05	11,20
40 001 - 100 000	93 467	1 179 335,58	12,62

MF ČR (2015b), ČSÚ (2015i), vlastní zpracování

Tabulka 18: Daňové příjmy na obyvatele v roce 2013 (v tis. Kč)

Velikostní kategorie dle počtu obyvatel	Počet obyvatel	Daňové příjmy celkem v tis. Kč	Daňové příjmy v tis. Kč na 1 obyvatele
0 - 200	26 582	331 128,25	12,46
201 - 500	64 856	792 752,48	12,22
501 - 1 000	58 335	740 598,20	12,70
1 001 - 5 000	162 330	1 971 068,66	12,14
5 001 - 40 000	231 065	3 022 620,04	13,08
40 001 - 100 000	93 253	1 248 333,94	13,39

MF ČR (2015b), ČSÚ (2015i), vlastní zpracování

Již z výše uvedených výpočtů je zřejmé, že v roce 2012 byly skutečně větší rozdíly mezi velikostně různými obcemi z hlediska výše daňových příjmů v přepočtu na jednoho obyvatele, přičemž nejvíce negativně dotčené byly středně velké obce spadající do kategorie s počtem 1 tisíc – 5 tisíc obyvatel. V roce 2013 je patrné posílení daňových příjmů u všech velikostních kategorií obcí a zároveň je zřetelné vyrovnání daňových příjmů v přepočtu na obyvatele jednotlivých velikostních kategorií, zejména mezi malými středně velkými obcemi.

Pro posouzení dopadu aktuální změny RUD jsou výsledné výše průměrných daňových příjmů na obyvatele v letech 2012 a 2013 sloučeny do jednotné tabulky číslo 19, kde je zároveň uvedena procentuální změna v rámci jednotlivých velikostních kategorií.

Tabulka 19: Porovnání daňových příjmů na obyvatele 2012/2013 (v tis. Kč)

Velikostní kategorie dle počtu obyvatel	Daňové příjmy v tis. Kč na 1 obyvatele 2012	Daňové příjmy v tis. Kč na 1 obyvatele 2013	Změna v %
0 - 200	11,04	12,46	112,86
201 - 500	10,53	12,22	116,05
501 - 1 000	10,72	12,70	118,47
1 001 - 5 000	9,68	12,14	125,41
5 001 - 40 000	11,20	13,08	116,79
40 001 - 100 000	12,62	13,39	106,10

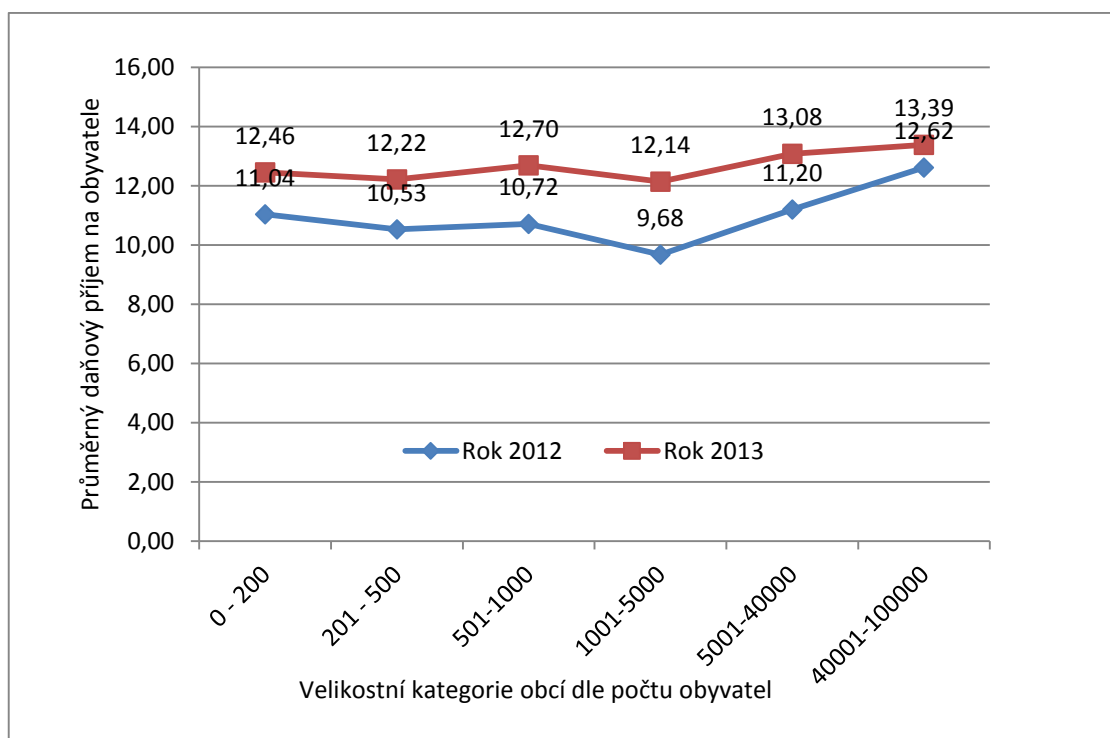
MF ČR (2015b), vlastní zpracování

Z tabulky číslo 19 je evidentní, že k nejvyššímu nárůstu daňových příjmů došlo u středně velkých obcí (kategorie 1 tisíc – 5 tisíc obyvatel), kde průměrný daňový příjem na jednoho obyvatele vzrostl z 9,68 tis. Kč na 12,14 tis. Kč, což bylo skutečně cílem aktuální novely rozpočtového určení daní. Naopak nejméně dotčenou kategorií

s nejmenším nárůstem daňových příjmů na obyvatele je kategorie s počtem obyvatel nad 40 tisíc, kam spadá pouze město České Budějovice. Velmi nízký nárůst je také u kategorie obcí s nejmenším počtem obyvatel, kde bylo celkové posílení příjmové základny obcí částečně eliminováno nastavením stropu u kritéria rozlohy území dané obce. Tím došlo u některých velmi malých obcí dokonce k meziročnímu poklesu daňových příjmů, což je podrobně zpracováno v předchozí kapitole.

Pro větší názornost jsou výsledné částky průměrných daňových příjmů na obyvatele v rámci jednotlivých velikostních kategorií obcí zobrazeny také pomocí křivek v grafu číslo 6. Posun celé křivky nahoru dokládá navýšení celkových daňových příjmů v důsledku nové úpravy RUD v roce 2013 a zároveň je evidentní, že křivka průměrných daňových příjmů na obyvatele v roce 2013 má daleko menší výkyvy mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí než křivka roku 2012.

Graf 6: Průměrné daňové příjmy na obyvatele (v tis. Kč)

MF ČR (2015b), vlastní zpracování

V souhrnu lze tedy konstatovat, že také porovnáním průměrných daňových příjmů na obyvatele v rámci různých velikostních kategorií obcí má aktuální úprava rozpočtového určení daní na obce Jihočeského kraje pozitivní dopad.

6 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení aktuální úpravy rozpočtového určení daní, jež nabyla účinnosti 1. ledna 2013, a dopad změn na obce Jihočeského kraje s přihlédnutím k výši jejich daňových příjmů. Zároveň byl na obcích Jihočeského kraje posouzen celkový vývoj rozpočtového určení daní.

Na základě zjištěných údajů a celkových výsledků lze konstatovat, že výše a struktura příjmů obcí Jihočeského kraje z dlouhodobého hlediska odpovídá vývoji platných pravidel pro rozpočtové určení daní včetně zohlednění úprav daňových sazeb a s ohledem na celkový ekonomický vývoj. Také aktuální novela RUD účinná od 1. ledna 2013 byla téměř pro všechny obce Jihočeského kraje pozitivní a pouze u velmi malého počtu došlo v důsledku změn v rozpočtovém určení daní k meziročnímu poklesu daňových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012. Nicméně oproti původním předpokladům vlády je v rámci Jihočeského kraje procento ztrátových obcí nižší a aktuální úprava RUD je tak celkově pro obce regionu přínosem. Pozitivem je také vyrovnaní průměrných daňových příjmů na jednoho obyvatele, které je v důsledku aktuální úpravy spravedlivější a více zohledňuje odlišné potřeby různých velikostních kategorií obcí.

Přes celkově pozitivní výsledky lze ovšem očekávat opětovné tlaky obcí na další úpravy rozpočtového určení daní. Poslední úpravou RUD si pohoršily hlavně velmi malé obce, které však byly z předchozích let zvyklé na vyšší příjmy z daní, a hospodaření na základě nižšího rozpočtu pro ně může být obtížné, často až likvidační. Pokles daňových příjmů v důsledku změn přepočítacích koeficientů postihl dle předpokladů také 4 velká města České republiky. Tato města však zajišťují rozsáhlou oblast činností nejen pro své občany, ale i pro okolní malé i větší obce, a lze tak očekávat jejich postupný tlak na opětovnou úpravu RUD v jejich prospěch. Ovšem i další obce mohou postupně požadovat vyšší příjmy z daní, neboť neustále dochází ke zvyšování zátěže téměř všech obcí v důsledku přesouvání kompetencí z vyšších úrovní na místní úroveň a také časté legislativní změny jsou pro obce zátěží nejen administrativní, ale i finanční.

Vzhledem k velkému počtu obcí České republiky a jejich disparitám je však velmi obtížné stanovit objektivní pravidla tak, aby daňové příjmy optimálně a efektivně pokrývaly potřeby jednotlivých obcí. Současná úprava RUD se spravedlivé rozdělení

daňových příjmů snaží zajistit úpravou stávajících kritérií a zavedením kritéria nového, nicméně o to víc je výpočet konečného podílu obce na konkrétním daňovém výnosu komplikovanější a celkově časově a administrativně náročnější.

Daňové příjmy obcí však nejsou ovlivněny pouhou aktuální úpravou rozpočtového určení daní, nastavenými kritérii a danými koeficienty. S daňovými příjmy úzce souvisí i aktuální znění veškerých daňových zákonů, zejména úpravy jednotlivých daňových sazeb, od nichž se odvíjí konečný celostátní výnos z konkrétních daní. Ten je v konečném důsledku ovlivněn také celkovou ekonomickou situací země. Vzhledem k „propojení“ RUD s mnoha dalšími faktory je třeba zajistit určitou legislativní stabilitu zejména v oblasti daňových zákonů, u nichž v posledních letech dochází k neustálým změnám, jejichž důsledkem jsou pak také časté změny rozpočtového určení daní.

Na závěr lze říci, že není reálné stanovit pravidla rozpočtového určení daní tak, aby rozdělení daňových příjmů mezi jednotlivé obce a další veřejné rozpočty bylo zcela spravedlivé, nicméně aktuální úprava RUD se tomuto požadavku oproti předchozím úpravám výrazně přiblížila.

I. Summary

The topic of this thesis is "The budgetary determination of taxes and municipal budgets". Distribution of taxes between the various public budgets is regulated by the Act on Budget Tax, which new amendments became effective on 1 January 2013. The goal is an evaluation of the changes that influence tax incomes of municipalities within chosen regions in the context of their economy and disparities.

Formally, the work is divided into theoretical and practical parts. In the theoretical part the terms of public administration, public finance and fiscal federalism are defined. Further on, the municipal budget, the process of its formation and division into individual parts are described. Even the tax revenue itself is mentioned, the basis of its functioning and development from the point of its formation

In the practical part the current amendment of the Budgetary Determination of Taxes Act is specified, when the individual, essential changes in comparison to the year 2012 are described. The basic criteria according to which tax revenues are divided between a municipality's population, are the population numbers, area of the municipality and numbers of children in primary schools and kindergartens managed by the given municipality. The last criterium given has been newly introduced in January 2013 and the new amendment of the law has partially changed the share and importance of individual criteria during the distribution of tax revenues. Tax distribution among individual municipalities should be fair and effective at the same moment, and optimal, though it is very difficult. That's why also the budgetary determination of taxes law has been undergoing constant changes.

The practical part also focuses on the analysis of municipalities' tax revenues within a chosen region – the South Bohemian Region in the years 2003 – 2013. For the analysis of the current amendment to the law on budgetary taxes are municipalities of this region compared with the amount of tax revenues in 2012 and 2013. On the basis of the analyses in the conclusion of this thesis the current tax revenue sharing is evaluated, considering, whether the income distribution among individual municipalities is truly effective, just and optimal.

Keywords: municipality, budget, budgetary determination of taxes, tax revenues

II. Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

BALÍK, S. (2009). Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada Publishing a.s.

BUCHANAN, J. M. (1998). Veřejné finance v demokratickém systému. Brno: Computer Press.

DVOŘÁK, P. (2008). Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. Praha: C. H. Beck

FELSENSTEIN, D. & PORTNOV, B. A. (2005). Regional Disparities in Small Countries. 1st ed. Berlin: Springer

HAMERNÍKOVÁ, B. & MAAYTOVÁ, A. (2010). Veřejné finance. Praha: Wolters Kluwer ČR.

HEGER, V. (2012). Komunikace ve veřejné správě. Praha: Grada Publishing, a.s.

KADERÁBKOVÁ, J & PEKOVÁ, J. (2012). Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer ČR.

KAMENNÍČKOVÁ, Věra. Rozpočtové určení daní. Obec & finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst, 2000, roč. 5, č. 5, s. 20.

MÁČE, M. (2012). Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu. Praha: Grada Publishing a.s.

MAIER, K. (2012). Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada Publishing a.s.

PALATKOVÁ, M. (2011). Marketingový management destinací. Praha: Grada Publishing, a.s.

PEKOVÁ, J. (2011). Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR.

PETEROVÁ H. (2008). Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jejich přezkum. Praha: Institut pro místní správu.

PROVAZNÍKOVÁ, R. & SEDLÁČKOVÁ, O. (2009). Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe. Praha: Grada Publishing a.s.

VANČUROVÁ, A. & LÁCHOVÁ, L. (2014). Daňový systém 2014. Praha: 1. VOX a.s.

VEDRAL, J. (2006). Obecné principy organizace a činnosti veřejné správy. Praha: Institut pro místní správu.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

Internetové zdroje:

Český statistický úřad (2015a). Charakteristika kraje [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad (2015b). Charakteristika okresu České Budějovice [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_cb

Český statistický úřad (2015c). Charakteristika okresu Český Krumlov [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_ck

Český statistický úřad (2015d). Charakteristika okresu Jindřichův Hradec [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jh

Český statistický úřad (2015e). Charakteristika okresu Písek [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pi

Český statistický úřad (2015f). Charakteristika okresu Prachatice [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt

Český statistický úřad (2015g). Charakteristika okresu Strakonice [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_st

Český statistický úřad (2015h). Charakteristika okresu Tábor [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.01.2015]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_ta

Český statistický úřad (2015i). Města a obce [on-line]. Praha: Český statistický úřad [cit.15.03.2015]. Dostupné z www: https://www.czso.cz/csu/xc/mesta_a_obce

KOMÁREK, E. (2008). V novém roce nové rozdělení daní pro obce [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit.10.01.2015]. Dostupné z www: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

Ministerstvo financí ČR (2015a). ARISweb [on-line]. Praha: Ministerstvo financí ČR. Dostupné z www: <http://www.info.mfcr.cz/aris/>

Ministerstvo financí ČR (2015b). ÚFIS – portál MONITOR [on-line]. Praha: Ministerstvo financí ČR. Dostupné z www: <http://www.info.mfcr.cz/ufis/>

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna (1999). Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Sněmovní tisk 435/0, Vládní návrh zákona o rozpočtovém určení daní – EU, 2000 [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [cit.04.12.2014]. Dostupné z www: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=435&CT1=0>

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna (2007). Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Sněmovní tisk 319/0, část č. 1/3, Novela zákona o rozpočtovém určení daní - RJ [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [cit.10.12.2014]. Dostupné z www: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=11288>

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna (2012). Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Sněmovní tisk 694/0, část č. 1/6, Novela zákona o rozpočtovém určení daní [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [cit.10.12.2014]. Dostupné z www: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=694&CT1=0>

Portál na podporu rozvoje obcí (2012). Municipální rozpočet [on-line]. Český Dub: Národní akademie regionálního managementu, o.s. [cit.14.02.2015]. Dostupné z www: <http://www.rozvojobci.cz/news/municipalni-rozpocet/>

TOMÁNEK, P. (2007) Pět let fungování rozpočtového určení daní pro obce [on-line]. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra veřejné ekonomiky. [cit.12.12.2014] Dostupné z www: http://kvf.vse.cz/wp-content/uploads/2010/06/1180483426_sb_tomanek.pdf

II. Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek:

- Tabulka 1: Koeficienty velikostních kategorií obcí v letech 2001 – 2007
- Tabulka 2: Přepočítací koeficienty (2008 – 2012)
- Tabulka 3: Koeficienty a násobky postupných přechodů (2008 – 2012)
- Tabulka 4: Podíly obcí na jednotlivých daních v letech 2012 a 2013 – porovnání
- Tabulka 5: Koeficienty a násobky postupných přechodů (od roku 2013)
- Tabulka 6: Přepočítací koeficienty (od roku 2013)
- Tabulka 7: Charakteristika okresů Jihočeského kraje (k 1. 1. 2013)
- Tabulka 8: Příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013 (souhrn v tis. Kč)
- Tabulka 9: Daňové příjmy na obyvatele obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013
- Tabulka 10: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013
- Tabulka 11: Daňové příjmy obce Borek v roce 2012 a 2013 (v Kč)
- Tabulka 12: Daňové příjmy obce Přední Výtoň v roce 2012 a 2013 (v Kč)
- Tabulka 13: Daňové příjmy obce Strážný v roce 2012 a 2013 (v Kč)
- Tabulka 14: Daňové příjmy obce Hodětín v roce 2012 a 2013 (v Kč)
- Tabulka 15: Velikostní kategorie obcí v roce 2012 - přehled
- Tabulka 16: Velikostní kategorie obcí v roce 2013 - přehled
- Tabulka 17: Daňové příjmy na obyvatele v roce 2012 (v tis. Kč)
- Tabulka 18: Daňové příjmy na obyvatele v roce 2013 (v tis. Kč)
- Tabulka 19: Porovnání daňových příjmů na obyvatele 2012/2013 (v tis. Kč)

Seznam grafů:

- Graf 1: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele v letech 2008 – 2012 (v tis. Kč)
- Graf 2: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (v tis. Kč)
- Graf 3: Procentuální podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech obcí Jihočeského kraje 2003 - 2013
- Graf 4: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013 (souhrn v tis. Kč)
- Graf 5: Daňové příjmy obcí Jihočeského kraje 2003 – 2013 (souhrn za okresy v tis. Kč)
- Graf 6: Průměrné daňové příjmy na obyvatele (v tis. Kč)

IV. Seznam příloh

Příloha 1: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1. ledna 2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

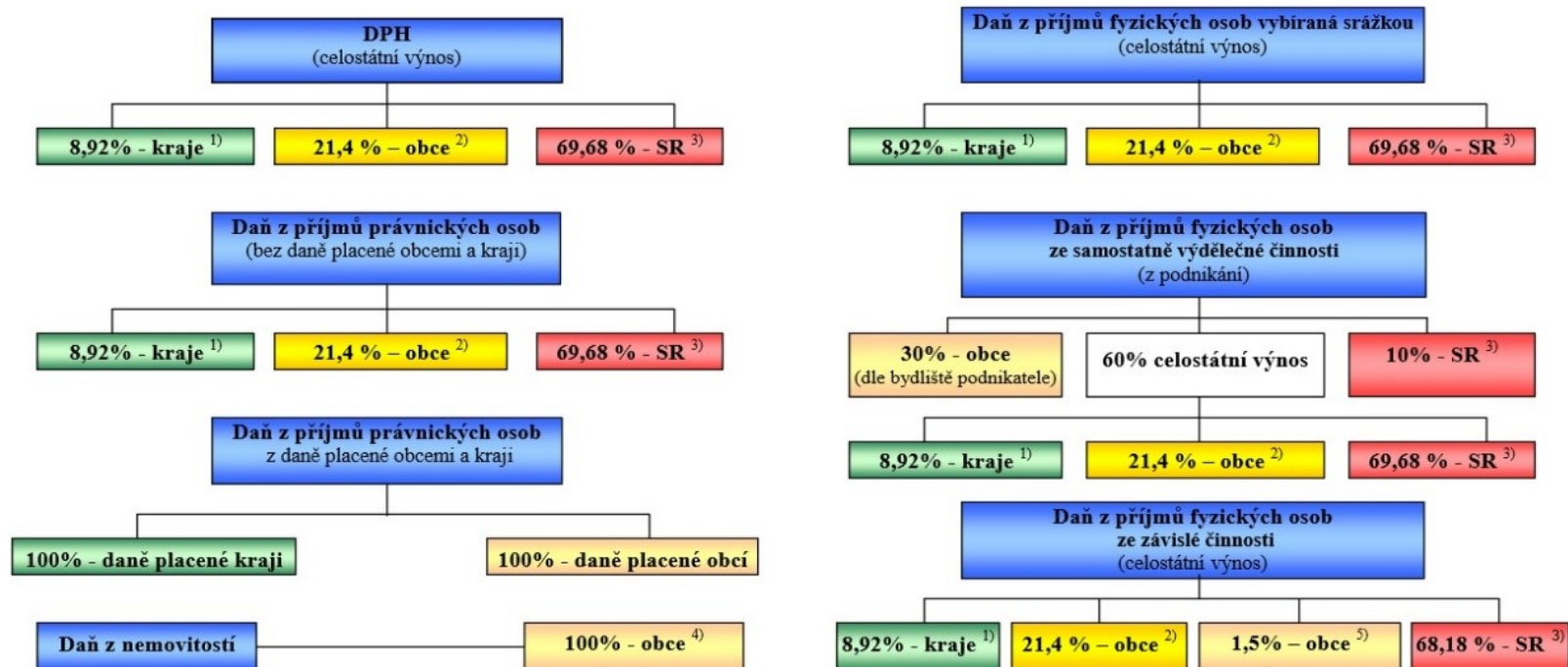
Příloha 2: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2003 až 2015 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Příloha 3: Přerozdělení sdílených daní mezi obce ČR při úpravě RUD 2008 – 2012 a úpravě RUD od 2013

Příloha 4: Seznam předpokládaných „ztrátových“ obcí Jihočeského kraje dle výše daňových příjmů 2013/2012

Příloha 1

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

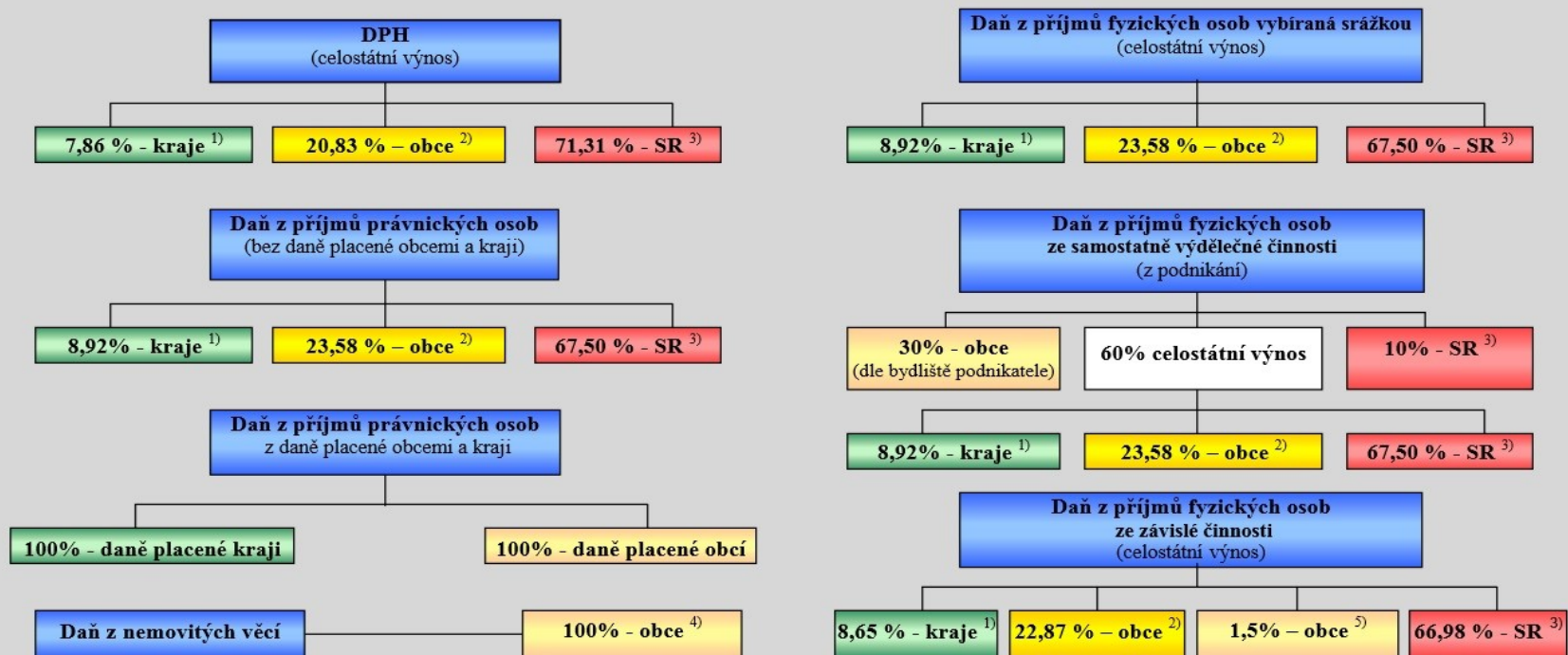
1. kritéria výměry katastrálních území obce
2. prostého počtu obyvatel v obci
3. násobků postupných přechodů

³⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitostí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.
⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Příloha 2

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
3. násobků postupných přechodů (80 %)
4. počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %)

³⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Příloha 3

Přerozdělení sdílených daní mezi obce ČR při úpravě RUD 2008 – 2012 a úpravě RUD od 2013:

Počet obyvatel		Počet obcí	Počet obyvatel k 1. 1. 2011	Systém RUD platný od 2008		Vládní návrh RUD od 2013			Porovnání	
OD	DO			Výnos ze sdílených daní (tis. Kč)	Výnos na obyvatele (tis. Kč)	Výnos ze sdílených daní (tis. Kč)	Výnos na obyvatele (tis. Kč)	Počet ztrátových obcí	sl. 3 - sl. 1 (tis. Kč)	sl. 3 / sl. 1 (tis. Kč)
				1	2	3	4		5	6
1	100	481	34 084	310 078	9,1	308 071	9,0	178	-2 007	99,4%
101	200	1 052	157 414	1 253 203	8,0	1 416 699	9,0	113	163 496	113,0%
201	500	1 964	643 755	4 752 478	7,4	5 805 968	9,0	68	1 053 490	122,2%
501	1 000	1 355	952 916	6 793 951	7,1	8 750 284	9,2	17	1 956 333	128,8%
1 001	2 000	725	1 014 959	7 071 417	7,0	9 386 778	9,2	1	2 315 362	132,7%
2 001	5 000	397	1 213 378	8 261 591	6,8	11 195 517	9,2	1	2 933 925	135,5%
5 001	10 000	140	960 042	6 881 288	7,2	8 869 828	9,2	0	1 988 539	128,9%
10 001	20 000	69	967 742	7 518 080	7,8	8 866 847	9,2	0	1 348 767	117,9%
20 001	50 000	41	1 180 147	9 760 617	8,3	10 828 763	9,2	0	1 068 147	110,9%
50 001	100 000	16	1 103 259	10 438 657	9,5	10 702 392	9,7	0	263 735	102,5%
100 001	150 000	2	202 098	1 981 666	9,8	1 991 942	9,9	0	10 276	100,5%
	Praha	1	1 257 158	37 312 200	29,7	36 662 144	29,2	1	-650 056	98,3%
	Plzeň	1	168 808	3 034 825	18,0	2 945 165	17,4	1	-89 660	97,0%
	Ostrava	1	303 609	5 456 756	18,0	5 299 201	17,5	1	-157 555	97,1%
	Brno	1	371 371	6 673 193	18,0	6 470 403	17,4	1	-202 791	97,0%
Celkem ČR		6246	10 530 740	117 500 000		129 500 000		382	12 000 000	

Příloha 4

Seznam „ztrátových“ obcí Jihočeského kraje dle výše daňových příjmů 2013/2012

Obec (název)	2012	2013	Absolutní změna	Relativní změna
OKRES ČESKÉ BUDĚJOVICE				
Borek	16 452 965,41	14 616 831,38	-1 836 135,03	88,84%
OKRES ČESKÝ KRUMLOV				
Přední Výtoň	7 060 204,68	5 479 705,46	-1 580 500,22	77,61%
Přidolí	11 902 899,34	10 187 394,71	-1 715 504,63	85,59%
Světlík	3 603 229,57	3 247 627,57	-355 602,00	90,13%
Malšín	2 509 179,75	2 459 916,43	-49 263,32	98,04%
Pohorská Ves	6 187 816,05	4 819 071,16	-1 368 744,89	77,88%
OKRES JINDŘICHŮV HRADEC				
Kostelní Radouň	3 004 621,44	2 978 483,79	-26 137,65	99,13%
Záblatí	1 298 917,24	1 229 707,54	-69 209,70	94,67%
Kačlehy	1 247 069,54	1 172 260,71	-74 808,83	94,00%
Horní Skrýchov	1 645 691,94	1 510 644,33	-135 047,61	91,79%
Drunče	1 159 528,99	592 178,64	-567 350,35	51,07%
OKRES PÍSEK				
Božetice	3 848 422,52	3 805 357,50	-43 065,02	98,88%
Mínice	496 948,39	453 994,43	-42 953,96	91,36%
Varvažov	3 221 778,58	3 211 809,24	-9 969,34	99,69%
Kozlí	1 504 864,95	1 255 783,29	-249 081,66	83,45%
Myslín	941 633,40	880 753,95	-60 879,45	93,53%
OKRES PRACHATICE				
Borová Lada	6 186 139,20	5 806 023,04	-380 116,16	93,86%
Ktiš	8 344 292,40	7 090 172,92	-1 254 119,48	84,97%
Kvilda	4 334 469,54	3 456 931,11	-877 538,43	79,75%
Stožec	6 851 299,12	3 987 439,54	-2 863 859,58	58,20%
Strážný	22 958 396,31	13 726 175,12	-9 232 221,19	59,79%
Pěčnov	1 245 441,93	1 153 829,74	-91 612,19	92,64%
Křišťanov	1 774 227,00	1 678 234,53	-95 992,47	94,59%
Nové Hutě	2 203 753,41	1 933 048,70	-270 704,71	87,72%
Nicov	1 513 422,24	1 335 460,65	-177 961,59	88,24%
OKRES STRAKONICE				
Pracejovice	3 327 474,81	3 058 109,38	-269 365,43	91,90%
Sousedovice	2 972 384,67	2 775 675,44	-196 709,23	93,38%
Třebohostice	4 080 972,39	3 702 593,79	-378 378,60	90,73%
Zahorčice	787 212,24	735 564,96	-51 647,28	93,44%
Stožice	11 305 267,91	11 138 370,62	-166 897,29	98,52%
OKRES TÁBOR				
Černýšovice	1 313 168,11	1 309 882,06	-3 286,05	99,75%
Hodětín	1 807 159,98	1 600 744,85	-206 415,13	88,58%
Svrabov	1 086 351,94	1 021 456,04	-64 895,90	94,03%
Zadní Střítež	526 413,40	519 060,56	-7 352,84	98,60%